

JAAARREKENING 2013

JAAARREKENING

Geconsolideerde jaarrekening 2013	74
Enkelvoudige jaarrekening 2013	131

OVERIG

Overige gegevens	134
Tien jaren NS	138

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2013

Geconsolideerde balans NV Nederlandse Spoorwegen

Vóór resultaatbestemming In miljoenen euro's	31 december 2013	31 december 2012*
Activa		
1 Materiële vaste activa	3.127	3.405
2 Vastgoedobjecten	320	314
3 Immateriële vaste activa	137	117
4 Investeringsvervalsingen volgens de equity-methode	14	14
5 Overige financiële vaste activa, inclusief beleggingen	206	176
6 Uitgestelde belastingvorderingen	387	346
Totaal vaste activa	4.191	4.372
7 Voorraden	114	134
5 Overige beleggingen	231	279
8 Debiteuren en overige vorderingen	1.002	509
6 Te vorderen winstbelasting	30	11
9 Geldmiddelen en kasequivalenten	919	948
Totaal vlottende activa	2.296	1.881
Totaal activa	6.487	6.253

Eigen vermogen en verplichtingen		
10 Geplaatst aandelenkapitaal	1.012	1.012
10 Reserves	2.075	1.893
Onverdeeld resultaat	-43	263
Totaal groepsvermogen	3.044	3.168
Minderheidsbelang derden	-	-
Totaal eigen vermogen	3.044	3.168
11 Aan komende jaren toe te rekenen baten	122	134
12 Leningen en overige financiële verplichtingen, inclusief derivaten	731	577
13 Personeelsbeloningen	37	35
14 Voorzieningen	182	277
15 Overlopende posten	34	39
6 Uitgestelde belastingverplichtingen	158	153
Totaal langlopende verplichtingen	1.264	1.215
12 Leningen en overige financiële verplichtingen	57	48
6 Verschuldigde winstbelasting	12	12
16 Crediteuren en overige schulden	1.181	1.248
17 Vooruitontvangen baten	733	387
14 Voorzieningen	196	175
Totaal kortlopende verplichtingen	2.179	1.870
Totaal verplichtingen	3.443	3.085
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	6.487	6.253

* De herziening van de vergelijkende cijfers is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen (zie pagina 80 en 81).

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening 2013 NV Nederlandse Spoorwegen

In miljoenen euro's	2013	2012*
19 Opbrengsten	4.606	4.638
20 Kosten personeel	1.662	1.606
21 Afschrijvingskosten en bijzondere waardeverminderingen	626	364
22 Verbruik grond- en hulpstoffen en voorraden	549	565
23 Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	515	558
24 Infraheffing	638	551
25 Overige bedrijfslasten	680	640
Bedrijfslasten	4.670	4.284
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten	-64	354
Financieringsbatens	11	15
Financieringslasten	-37	-40
26 Nettofinancieringsresultaat	-26	-25
Aandeel in resultaat investeringen verwerkt volgens de equity-methode	1	1
Resultaat voor winstbelastingen	-89	330
27 Winstbelasting	46	-67
Resultaat over de verslagperiode	-43	263
Toe te rekenen aan:		
De aandeelhouder van de vennootschap	-43	263
Minderheidsbelang	-	-
Resultaat over de verslagperiode	-43	263

* De herziening van de vergelijkende cijfers is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen (zie pagina 80 en 81).

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat 2013 NV Nederlandse Spoorwegen

In miljoenen euro's	2013	2012*
Gerealiseerde resultaten		
Resultaat over de verslagperiode	-43	263
Niet-gerealiseerde resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen die na eerste opname (mogelijk) worden geclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening		
Valutaomrekeningsverschillen op buitenlandse activiteiten	-1	2
Effectief deel van veranderingen in de reële waarde van kasstroomafdekkingen	11	-11
Nettoveranderingen in de reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële vaste activa	-	1
Belastingen op posten die na eerste opname (mogelijk) worden gereclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening	-3	2
Totaal	7	-6
Niet-gerealiseerde resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen die na eerste opname nooit worden geclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening		
Actuarieel resultaat toegezegd-pensioenregelingen	3	5
Belastingen op posten die nooit worden gereclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening	-1	-1
Totaal	2	4
Niet-gerealiseerde resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen	9	-2
Totaalresultaat over de verslagperiode	-34	261
Toe te rekenen aan:		
De aandeelhouder van de vennootschap	-34	261
Minderheidsbelang	-	-
Totaalresultaat over de verslagperiode	-34	261

*De herziening van de vergelijkende cijfers is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen (zie pagina 80 en 81).

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2013 NV Nederlandse Spoorwegen

In miljoenen euro's		2013	2012*
Resultaat over de verslagperiode		-43	263
Aanpassingen voor:			
1-3	Afschrijvingen	351	351
	Bijzondere waardeverminderingen	285	17
	Resultaat uit verkoop deelnemingen	17	11
	Nettofinancieringsresultaat	26	24
	Resultaat uit investeringen verwerkt volgens de equity-methode	-1	-1
	Mutatie aan komende jaren toe te rekenen baten	-12	-37
	Winstbelasting	-46	67
		577	695
	Mutatie voorraden	10	-7
	Mutatie debiteuren en overige vorderingen	-493	218
	Mutatie voorzieningen	-75	56
	Mutatie overige langlopende verplichtingen	172	-131
	Mutatie kortlopende verplichtingen exclusief kredietinstellingen	280	89
		471	920
	Betaalde financieringslasten	-22	-13
27	Betaalde winstbelastingen	-20	-6
	Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten	429	901
	Ontvangen financieringsbaten	12	15
	Dividend uit investeringen verwerkt volgens de equity-methode	1	1
	Vervreemding (verwerving) van dochterondernemingen, na aftrek van afgestoten (verworven) geldmiddelen	-11	9
1,3	Verwerving van (im)materiële vaste activa	-319	-465
2	Verwerving van vastgoedbeleggingen	-21	-13
	Ontvangsten uit overige beleggingen	519	1.105
	Betalingen uit overige beleggingen	-472	-975
	Verwerving financiële vaste activa, incl. beleggingen	-44	-118
	Vervreemding financiële vaste activa, incl. beleggingen	10	45
	Vervreemding (im)materiële vaste activa en vastgoedobjecten	20	29
	Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten	-305	-367
	Nettokasstroom uit bedrijfs- en investeringsactiviteiten	124	534
	Ontvangst uit leasebetalingen	15	-
	Aflossingen van opgenomen leningen	-73	-404
	Opname langlopende leningen	-	357
10	Betaald dividend	-92	-74
	Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten	-150	-121
	Netto-mutatie geldmiddelen en kasequivalenten	-26	413
	Geldmiddelen en kasequivalenten per 1 januari	948	534
	Valutakoers- en omrekeningsverschillen op geldmiddelen	-3	1
9	Geldmiddelen en kasequivalenten per 31 december	919	948

* De herziening van de vergelijkende cijfers is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen (zie pagina 80 en 81).

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen NV Nederlandse Spoorwegen

In miljoenen euro's	Geplaatst aandelen kapitaal	Reserve omrek. verschillen	Afdekkings- reserve	Reële waarde reserve	Actuariële reserve	Ingehouden winsten	Totaal	Minder- heidsbelang	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2012	1.012	1	-28	-1	7	1.986	2.977	-	2.977
Effect stelselwijziging						4	4		4
Herziene stand per 1 januari 2012	1.012	1	-28	-1	7	1.990	2.981	-	2.981
Gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten over de periode									
Resultaat over de verslagperiode						263	263	-	263
Niet-gerealiseerde resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen		1	-8	1	4	-	-2	-	-2
Totaalresultaat over de verslagperiode		1	-8	1	4	263	261	-	261
Transacties met eigenaars, rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen									
Dividend aan aandeelhouders						-74	-74	-	-74
Herziene stand per 31 december 2012	1.012	2	-36	-	11	2.179	3.168	-	3.168

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen NV Nederlandse Spoorwegen

In miljoenen euro's	Geplaatst aandelen kapitaal	Reserve omrek. verschillen	Afdekkings-reserve	Reële waarde reserve	Actuariële reserve	Ingehouden winsten	Totaal	Minderheidsbelang	Totaal eigen vermogen
Herziene stand per 1 januari 2013	1.012	2	-36	-	11	2.179	3.168	-	3.168
Gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten over de periode									
Resultaat over de verslagperiode						-43	-43	-	-43
Niet-gerealiseerde resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen		-1	8	-	2	-	9	-	9
Totaalresultaat over de verslagperiode		-1	8	-	2	-43	-34	-	-34
Transacties met eigenaars, rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen									
Dividend aan aandeelhouders						-92	-92	-	-92
Overig						2	2	-	2
Stand per 31 december 2013	1.012	1	-28	-	13	2.046	3.044	-	3.044

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2013

Algemene informatie

NV Nederlandse Spoorwegen is gevestigd te Utrecht in Nederland. De geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap over het boekjaar 2013 omvat de vennootschap en haar dochterondernemingen (hierna te noemen Groep) en het belang van de Groep in deelnemingen en vennootschappen waarover gezamenlijk met derden zeggenschap wordt uitgeoefend. NV Nederlandse Spoorwegen is de houdstermaatschappij van NS Groep NV die op haar beurt de houdstermaatschappij is van de werkmaatschappijen die de verschillende bedrijfsactiviteiten van het concern uitvoeren. De cijfers volgens de geconsolideerde jaarrekening van NS Groep NV zijn gelijk aan die van NV Nederlandse Spoorwegen. De werkmaatschappijen van NS Groep NV staan vermeld op pagina 129.

De activiteiten van de Groep betreffen voornamelijk vervoer van reizigers, beheer en ontwikkeling van vastgoed en stationslocaties.

De geconsolideerde jaarekening is in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS) en de interpretaties daarvan die door de International Accounting Standards Board (IASB) zijn vastgesteld en door de Europese Unie zijn aanvaard. De directie heeft op 12 februari 2014 de jaarrekening opgemaakt. De raad van commissarissen heeft in het preadvies aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders geadviseerd de jaarrekening ongewijzigd vast te stellen. Directie en commissarissen hebben op 12 februari 2014 toestemming gegeven voor publicatie van de jaarrekening. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 4 maart 2014 zal de vaststelling van deze jaarrekening aan de orde zijn.

Samenvatting van belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

Hierna volgt een uiteenzetting van de belangrijke grondslagen voor consolidatie, waardering van activa en passiva en bepaling van het resultaat van de Groep.

Deze grondslagen zijn consistent toegepast voor alle gepresenteerde perioden in deze geconsolideerde jaarrekening, behalve voor zover de hieronder toegelichte stelselwijzigingen van toepassing zijn.

Onder toepassing van artikel 402 Titel 9 Boek 2 BW is in de enkelvoudige jaarrekening van NV Nederlandse Spoorwegen volstaan met een beknopte winst-en-verliesrekening.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's (functionele valuta), afgerond op het dichtstbijzijnde miljoen. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten tenzij anders vermeld. De cijfers van voorgaand jaar zijn op enkele aspecten aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.

Stelselwijzigingen

De Groep heeft de volgende nieuwe richtlijnen en wijziging van richtlijnen, inclusief mogelijk hieruit resulterende wijzigingen van andere richtlijnen, met als datum van eerste toepassing 1 januari 2013 toegepast.

- IAS 19 Personeelsbeloningen
- IFRS 13 Waardering tegen reële waarde

Daarnaast heeft de Groep in 2013 een stelselwijziging met betrekking tot wisseldelen doorgevoerd. De vergelijkende cijfers 2012 zijn aangepast.

IAS 19 Vrijtijdsaanspraken

Naar aanleiding van een herziene IAS 19 richtlijn is de waarderingsgrondslag voor de reservering van vrijetijdsaanspraken gewijzigd. De reservering is berekend als langlopend waarbij rekening is gehouden met de rentevoet en verwachte loonontwikkeling. De reservering is gepresenteerd als kortlopend. Deze stelselwijziging heeft geleid tot een hogere waardering van de reservering voor vrijetijdsaanspraken per 1 januari 2013 van € 1 miljoen (per 1 januari 2012: nihil) op de waardering van de verplichtingen van de Groep. De vergelijkende cijfers zijn aangepast, waarbij het resultaat 2012 is verlaagd met € 1 miljoen.

IAS 19 Personeelsbeloningen

Als gevolg van herziene IAS 19 heeft de Groep haar grondslagen voor financiële verslaggeving gewijzigd met betrekking tot het bepalen van de inkomsten of uitgaven inzake toegezegd-pensioenregelingen. De netto rentelasten (-baten) als onderdeel van de pensioenkosten worden berekend door de disconteringsvoet te hanteren over de nettoverplichting (het nettoactief). Voorheen bepaalde de Groep de rentelast aan de hand van de disconteringvoet over de verplichtingen en de rentebaten op basis van het verwachte rentabiliteitspercentage op de pensioenactiva op de lange termijn.

Het resultaat 2012 is als gevolg van de stelselwijziging verlaagd met € 3 miljoen en de niet gerealiseerde resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen verhoogd met € 3 miljoen. Het totale eigen vermogen primo en ultimo 2012 is daarmee ongewijzigd gebleven.

IFRS 13 Waardering tegen reële waarde

IFRS 13 introduceert een uniform raamwerk voor waardering tegen reële waarde en informatieverschaffing over waardering tegen reële waarde waar deze waarderingsgrondslag op grond van andere IFRS-standaarden verplicht is of is toegestaan.

Overeenkomstig de overgangsbepalingen van IFRS 13, heeft de Groep de nieuwe richtlijnen voor de waardering tegen reële waarde prospectief toegepast zonder daarbij vergelijkende cijfers aan te passen. De toepassing van IFRS 13 heeft geleid een aanpassing van de waardering van derivaten met € 0,1 miljoen positief.

Stelselwijziging wisseldelen

De Groep heeft in 2013 een stelselwijziging met betrekking tot de wisseldelen doorgevoerd. De wisseldelen die tot en met 2012 als materiële vaste activa werden geclassificeerd, zijn met ingang van 1 januari 2013 opgenomen onder de voorraden, inclusief toepassing van de bijbehorende waarderinggrondslagen. Deze wijze van verslaggeving sluit beter aan bij hetgeen in de markt gebruikelijk is. De materiële vaste activa (onderdelen) ultimo 2012 zijn afgenomen met € 51 miljoen, de voorraden zijn toegenomen met € 61 miljoen. De bovenstaande effecten hebben geleid tot een toename van het eigen vermogen van € 7 miljoen per 1 januari 2013 (impact per 1 januari 2012: € 4 miljoen). De vergelijkende cijfers over 2012 zijn herrekend op basis van deze nieuwe waarderinggrondslagen. Dit heeft geleid tot een verhoging van het resultaat over het 2012 met € 3 miljoen.

Presentatie van posten van niet-gerealiseerde resultaten (IAS 1)

Naar aanleiding van de wijzigingen in IAS 1 heeft de Groep de presentatie gewijzigd van posten met betrekking tot niet-gerealiseerde resultaten in het verkorte geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten. Posten die mogelijk naar de winst- en verliesrekening zullen worden gereclassificeerd, worden nu afzonderlijk gepresenteerd van posten die nooit zullen worden gereclassificeerd. De vergelijkende cijfers zijn overeenkomstig herzien. De inwerkingtreding van de wijzigingen in IAS 1 heeft geen effect op opgenomen activa en verplichtingen en gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten van de Groep.

Schattingen en beoordelingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien, dan wel in toekomstige perioden indien de herziening betrekking heeft op toekomstige perioden.

De belangrijkste schattingen en beoordelingen betreffen resultaatneming op projecten, pensioenverplichtingen, andere personeelsbeloningen, voorzieningen, voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen, afwaardering van voorraden naar netto-opbrengstwaarde, bijzondere waardeverminderingen van vaste activa en voorzieningen voor verlieslatende contracten. Zie de grondslagen en toelichtingen bij noot 1 respectievelijk 7, 8, 13 en 14.

De hierna uiteengezette grondslagen voor financiële verslaggeving zijn consistent toegepast voor de gepresenteerde perioden in deze geconsolideerde jaarrekening.

Grondslagen voor consolidatie

Dochterondernemingen

Dochterondernemingen zijn die vennootschappen waarover NV Nederlandse Spoorwegen direct of indirect zeggenschap heeft. Er is sprake van zeggenschap indien de Groep de mogelijkheid heeft om, direct of indirect, het financiële en operationele beleid van een vennootschap te bepalen ten einde voordelen te verkrijgen uit de activiteiten van de vennootschap.

De jaarrekeningen van dochterondernemingen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen vanaf de datum waarop voor het eerst sprake is van zeggenschap, tot aan het moment waarop deze eindigt.

Geassocieerde deelnemingen

Geassocieerde deelnemingen (investerings met invloed van betekenis) zijn die vennootschappen waarin de Groep invloed van betekenis heeft op het financiële en operationele beleid, maar waarover zij geen zeggenschap heeft. Invloed van betekenis wordt verondersteld te bestaan indien de Groep houder is van tussen de 20 en 50 procent van de stemrechten van een andere entiteit.

Zij worden gewaardeerd volgens de equity-methode. De equity-methode wordt als volgt gedefinieerd: initiële waardering vindt plaats tegen kostprijs, deze wordt nadien verhoogd of verlaagd met het evenredige aandeel in de winst of het verlies van de deelneming vanaf de datum waarop de Groep voor het eerst invloed van betekenis heeft, tot aan de datum waarop voor het laatst sprake is van invloed van betekenis. Van investeringen verwerkt volgens de equity-methode wordt het aandeel van de Groep in het resultaat van deze investeringen opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Wanneer het aandeel van de Groep in de verliezen groter is dan de waarde van het belang in een investering, wordt de boekwaarde van de investering in de balans van de Groep afgeboekt tot nihil en worden verdere verliezen niet meer in aanmerking genomen behalve voor zover de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting is aangegaan of betalingen heeft verricht ten behoeve van de betreffende investering.

Entiteiten waarover gezamenlijk de zeggenschap wordt uitgeoefend

Joint ventures zijn die vennootschappen waarover de Groep gezamenlijk met derden zeggenschap heeft en waarbij deze zeggenschap in een overeenkomst is vastgelegd en waarin strategische beslissingen over het financiële en operationele beleid met unanieme instemming worden genomen. De geconsolideerde jaarrekening omvat het evenredige aandeel van de Groep in de activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten van de vennootschap waarbij de posten regel voor regel met posten van soortgelijke aard worden gecombineerd, vanaf de datum waarop voor het eerst gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend tot aan de datum waarop deze eindigt.

Verwerving van dochterondernemingen, joint ventures en deelnemingen

Een verwerving van een dochteronderneming, deelneming of

joint venture wordt verantwoord in overeenstemming met de overnamemethode. Onder deze methode bestaat de kostprijs van een overname uit de som van de reële waarde van opgeofferde activa, uitgegeven effecten en aangegane verplichtingen. De overgenomen identificeerbare activa en (voorwaardelijke) verplichtingen worden initieel gewaardeerd op reële waarde per overnamedatum. Het verschil tussen de kostprijs van de overname en het aandeel van de vennootschap in de reële waarde van verkregen activa en verplichtingen wordt in de geconsolideerde jaarrekening verantwoord als goodwill onder de immateriële activa (bij dochterondernemingen en joint ventures) of als onderdeel van de waarde van de deelneming. Kosten in verband met een overname worden direct verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Verlies van zeggenschap

Bij verlies van zeggenschap worden de activa en verplichtingen van de dochteronderneming, eventuele minderheidsbelangen en overige met de dochteronderneming samenhangende vermogenscomponenten niet langer in de balans verantwoord. Het eventuele overschot of tekort op het verlies van zeggenschap wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Indien de Groep een belang behoudt in de voormalige dochteronderneming, wordt dat belang tegen de reële waarde verantwoord per de datum dat niet langer sprake was van zeggenschap. Het belang wordt na eerste opname verantwoord als een investering verwerkt volgens de 'equity'-methode of als financieel actief beschikbaar voor verkoop, afhankelijk van de mate van behouden invloed.

Eliminatie van transacties bij consolidatie

Intra-groepssaldi en baten en lasten uit transacties binnen de Groep worden bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd.

Niet-gerealiseerde winsten uit hoofde van transacties met investeringen verwerkt volgens de equity-methode worden geëlimineerd naar rato van het belang dat de Groep in de investering heeft. Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde wijze geëlimineerd als niet-gerealiseerde winsten, maar slechts voor zover er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

Eventuele posities en resultaten toe te rekenen aan minderheidsbelangen zijn separaat in de balans en winst-en-verliesrekening opgenomen.

Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden in de betreffende functionele valuta van de groepsentiteiten omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. In vreemde valuta luidende niet-monetaire activa en verplichtingen die tegen reële waarde worden gewaardeerd, worden naar de

functionele valuta omgerekend tegen de wisselkoersen die golden op de data waarop de reële waarden werden bepaald. In vreemde valuta luidende niet-monetaire activa en verplichtingen die op basis van historische kosten worden gewaardeerd, worden niet opnieuw omgerekend.

De valutakoersverschillen met betrekking tot de monetaire posten omvatten het verschil tussen de geamortiseerde kosten in de functionele valuta aan het begin van de periode, gecorrigeerd voor de effectieve rente(betalingen) gedurende de periode, en de geamortiseerde kosten van tegen de wisselkoers aan het einde van de periode omgerekende buitenlandse valuta. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen, met uitzondering van een financiële verplichting die wordt aangemerkt als afdekking van de netto-investering in een buitenlandse activiteit of in aanmerking komende kasstroomafdekkingen, die rechtstreeks in het eigen vermogen worden verwerkt.

Buitenlandse activiteiten

De activa en verplichtingen van buitenlandse activiteiten, met inbegrip van goodwill en bij consolidatie ontstane reële-waardecorrecties, worden in euro's omgerekend tegen de geldende koers per verslagdatum. De opbrengsten en kosten van buitenlandse activiteiten worden in euro's omgerekend tegen de wisselkoers op transactiedatum.

Valutaomrekeningsverschillen worden direct in het eigen vermogen opgenomen in de reserve omrekeningsverschillen. Als een buitenlandse activiteit geheel of gedeeltelijk wordt verkocht, wordt het betreffende bedrag uit de reserve omrekeningsverschillen overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

Financiële instrumenten

Aankopen en verkopen van financiële instrumenten worden verantwoord op transactiedatum. De Groep neemt een financieel actief niet langer op in de balans als de contractuele rechten op de kasstromen uit het actief aflopen, of als de Groep de contractuele rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het financieel actief overdraagt door middel van een transactie waarbij nagenoeg alle aan het eigendom van dit actief verbonden risico's en voordelen worden overgedragen.

De Groep maakt gebruik van de volgende financiële instrumenten:

Niet-afgeleide financiële instrumenten

Niet-afgeleide financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen, deposito's en obligaties, debiteuren en overige vorderingen, geldmiddelen en kasequivalenten, leningen en overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige schulden.

Geldmiddelen en kasequivalenten bestaan uit kas- en banksaldi en binnen 3 maanden vrijvallende deposito's.

Niet-afgeleide financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden niet-afgeleide financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Financiële activa en verplichtingen worden gesaldeerd en het resulterende nettobedrag wordt uitsluitend in de balans gepresenteerd indien de Groep een wettelijk afdwingbaar recht heeft op deze saldering, en indien zij voornemens is om te salderen op nettobasis en het actief en de verplichting gelijktijdig te realiseren.

De verwerking van financieringsbaten en -lasten wordt beschreven op pagina 88.

Tot einde looptijd aangehouden financiële activa

Wanneer de Groep de uitdrukkelijke bedoeling heeft, en in staat is, om financiële activa tot het einde van de looptijd aan te houden, worden deze gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten op basis van de effectieve-rentemethode verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Financiële activa aangemerkt als beschikbaar voor verkoop

De beleggingen van de Groep in bepaalde obligaties en deposito's worden geclassificeerd als financiële activa beschikbaar voor verkoop. Na eerste opname worden deze activa gewaardeerd tegen reële waarde en eventuele veranderingen in de reële waarde, behoudens bijzondere waardeverminderingverliezen en valutakoerswinsten en -verliezen op monetaire posten die beschikbaar zijn voor verkoop, worden rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt. Toerekenbare transactiekosten worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt. Wanneer een belegging niet langer in de balans wordt opgenomen, wordt de in het eigen vermogen opgenomen cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

Indien er geen informatie beschikbaar is om de reële waarde te bepalen, zullen de activa tegen kostprijs worden gewaardeerd.

Overige niet-afgeleide financiële instrumenten

Overige niet-afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen, die in de winst- en verliesrekening worden verwerkt.

Afgeleide financiële instrumenten

De Groep maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten om valuta- en renterisico's af te dekken. Afgeleide financiële instrumenten worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde, die overeenkomt met de dan geldende kostprijs. Toerekenbare transactiekosten worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt. Na de eerste opname worden

afgeleide financiële instrumenten tegen reële waarde gewaardeerd en eventuele wijzigingen op de hierna beschreven manier verantwoord.

Hedge accounting

Op het moment dat het derivaat voor het eerst als afdekkingsinstrument wordt aangewezen, documenteert de Groep formeel de relatie die bestaat tussen afdekkingsinstrument(en) en afgedekte positie(s), inclusief haar risicobeheerdoelstellingen en strategie bij het aangaan van de afdekkingstransactie en het afdekkingsrisico, alsmede de methoden die worden gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie vast te stellen. Bij het aangaan van de afdekkingsrelatie en daarna doorlopend beoordeelt de Groep of de afdekkingsinstrumenten naar verwachting gedurende de periode waarvoor de afdekking is aangewezen 'zeer effectief' zullen zijn in het bereiken van compensatie van aan de afgedekte positie(s) toe te rekenen veranderingen in reële waarde of kasstromen en of de daadwerkelijke resultaten van iedere afdekking binnen vastgesteld bereik van 80 tot 125 procent. Een kasstroomafdekking van een verwachte transactie vereist dat het zeer waarschijnlijk is dat de transactie zal plaatsvinden.

Kasstroomafdekkingen

Wanneer een afgeleid financieel instrument wordt aangewezen als afdekking van de variabiliteit van kasstromen die voortvloeit uit een bepaald risico dat is verbonden aan een opgenomen actief, verplichting, of zeer waarschijnlijke, verwachte transactie de winst of het verlies zou kunnen beïnvloeden, dan wordt het effectieve deel van de veranderingen in de reële waarde van het afgeleide afdekkingsinstrument opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten en gepresenteerd in de afdekkingsreserve in het eigen vermogen. Het eventuele niet-effectieve deel van de veranderingen in de reële waarde van het afgeleide financiële instrument wordt rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Het opgebouwde bedrag wordt overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in dezelfde periode dat de afgedekte positie van invloed is op de winst-en-verliesrekening.

Reële waarde afdekkingen

Veranderingen in de reële waarde van een afgeleid afdekkingsinstrument dat is aangemerkt als een reële waardeafdekking worden ten laste dan wel ten gunste van het resultaat gebracht, tezamen met de wijzigingen in de reële waarde van de (groep van) activa en verplichtingen voor zover die zijn toe te wijzen aan het afgedekte risico.

Indien een afdekkingsinstrument niet langer voldoet aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', afloopt of wordt verkocht, wordt de afdekking prospectief beëindigd. De cumulatieve winst of het cumulatieve verlies dat eerder in het eigen vermogen was opgenomen, blijft onderdeel uitmaken van het eigen vermogen totdat de verwachte transactie heeft plaatsgevonden. Het onder het eigen vermogen opgenomen bedrag wordt overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening (onder nettomutatie reële waarde uit het

eigen vermogen overgeboekte kasstroomafdekkingen) in dezelfde periode waarin het afdekkingsinstrument van invloed is op de winst-en-verliesrekening.

Economische afdekkingen

Hedge accounting wordt niet toegepast op afgeleide instrumenten die in economische zin worden gebruikt als afdekking van in vreemde valuta's luidende activa en verplichtingen. Veranderingen in de reële waarde van dergelijke derivaten worden als onderdeel van de valutakoerswinsten en -verliezen in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

De Groep past 'accrual accounting' toe voor haar voor eigen gebruik bestemde commodity-derivaten, onder gebruikmaking van de uitzondering van IAS 39.5, voor zover wordt voldaan aan de bepalingen van IAS 39.5. Dit is van toepassing voor de inkoop van (diesel)olie en energie en wordt toegelicht in de risicoparagraaf en niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardevermindervers verliezen. De kostprijs van zelfvervaardigde activa omvat materiaalkosten, directe arbeidskosten, een redelijk deel van de indirecte productiekosten en geactiveerde financieringskosten. Voor zover relevant worden de geschatte kosten van de ontmantelings- en verwijderingskosten van het actief en de herstelkosten van de locatie waar de activa zich bevinden aan de kostprijs toegevoegd. Computersoftware die integraal onderdeel vormt van de computerapparatuur wordt geactiveerd als onderdeel van de betreffende apparatuur. Activa waarvan enkel het economisch eigendom bij de Groep berust, worden op de balans opgenomen en volgens dezelfde grondslagen behandeld.

Winsten en verliezen op de verkoop van een materieel vast actief worden vastgesteld aan de hand van een vergelijking van de verkoopprijzen met de boekwaarde van de materiële vaste activa en worden netto verantwoord onder "overige opbrengsten" in de winst-en-verliesrekening.

Vastgoedobjecten

Vastgoedobjecten omvatten vastgoed dat wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardestijging, of beide te realiseren. Vastgoedobjecten worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardevermindervers verliezen. De kostprijs van zelfvervaardigde activa omvat materiaalkosten, directe arbeidskosten, een redelijk deel van de indirecte productiekosten en geactiveerde financieringskosten. Voor zover relevant worden de geschatte kosten van de ontmantelings- en verwijderingskosten van het actief en de herstelkosten van de locatie waar de activa zich bevinden aan de kostprijs toegevoegd.

Zowel voor materiële vaste activa als voor vastgoedobjecten gelden de volgende grondslagen.

Componenten

Indien materiële vaste activa of vastgoedobjecten bestaan uit onderdelen met een ongelijke gebruiksduur, worden deze componenten als afzonderlijke posten gespecificeerd onder de materiële vaste activa respectievelijk vastgoedobjecten.

In de boekwaarde van een materieel vast actief of vastgoedobject wordt de kostprijs opgenomen van de vernieuwing (van een deel) van dat actief wanneer die uitgaven worden gedaan en indien het waarschijnlijk is dat de vernieuwing leidt tot toekomstige economische voordelen. Alle andere kosten voor de instandhouding van de activa worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt.

Afschrijving

Afschrijvingen worden ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische gebruiksduur van (iedere component van) een materieel vast actief. Op terreinen wordt niet afgeschreven met uitzondering van bestrating.

De geschatte economische gebruiksduur luidt voor de materiële vaste activa als volgt:

• Gebouwen	gedifferentieerd naar componenten (15-100 jaar)	gemiddeld 40 jaar
• Overige vaste installaties		10-25 jaar
• Treinen		20 jaar
• Bussen		6-15 jaar
• Apparatuur en bedrijfsmaterieel		3-10 jaar

En voor de vastgoedobjecten:

• Fundering en onderbouw	100 jaar
• Skelet en kern	50 jaar
• Gevels en buitenwanden	33 jaar
• Dakbedekking	15 jaar
• Binnenafwerking	15 jaar
• Technische installaties	15 jaar

De aangegeven gebruiksduur is een gemiddelde van de daaronder begrepen activa en van de eventuele componenten waaruit de activa bestaan.

De afschrijvingsmethode, de resterende gebruiksperiode en de restwaarde worden jaarlijks beoordeeld.

Indien een materieel vast actief door wijziging van het gebruik bestemd wordt als vastgoedobject of indien een vastgoedobject bestemd wordt voor eigen gebruik, vindt overboeking plaats naar vastgoedobjecten respectievelijk materiële vaste activa. Omdat de waardering van beide categorieën vaste activa gelijk is, geschiedt de overboeking tegen de boekwaarde.

Immateriële vaste activa

Goodwill

Alle bedrijfscombinaties worden administratief verwerkt via toepassing van de overnamemethode. Goodwill betreft het bedrag dat voortvloeit uit de overname van dochteronder-

nemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures. Goodwill komt overeen met het verschil tussen de kostprijs van de overname en de reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa en passiva op het moment van aankoop. Goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs vermindert met cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Negatieve goodwill die bij een overname ontstaat, wordt direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Overige immateriële vaste activa

De overige door de Groep verworven of geproduceerde immateriële vaste activa, met een eindige gebruiksduur, worden gewaardeerd tegen kostprijs vermindert met cumulatieve amortisatie en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen.

Uitgaven na eerste opname voor geactiveerde immateriële vaste activa worden uitsluitend geactiveerd wanneer hierdoor de toekomstige economische voordelen toenemen die zijn besloten in het specifieke actief waarop zij betrekking hebben. Alle overige uitgaven, inclusief intern gegenereerde goodwill en handelsmerken, worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt. De amortisatie geschiedt lineair ten laste van de winst-en-verliesrekening op basis van de geschatte gebruiksduur van de immateriële vaste activa, behoudens goodwill, vanaf de datum dat deze beschikbaar zijn voor gebruik. De geschatte gebruiksduur voor de huidige en vergelijkbare perioden luidt als volgt:

- Software 5 - 8 jaar
- Contracten 5 - 10 jaar

Vorraden

De voorraden worden opgenomen tegen kostprijs, of netto-opbrengstwaarde indien deze lager is. De netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in het kader van de normale bedrijfsvoering, vermindert met de geschatte kosten van voltooiing en de verkoopkosten.

De kostprijs van de voorraden is gebaseerd op de gemiddelde inkooprijzen respectievelijk kostprijzen en omvat de uitgaven gedaan bij verwerving van de voorraden en daarop betrekking hebbende inkoopkosten. De kostprijs van voorraden gereed product en onderhanden projecten omvat een redelijk deel van de indirecte kosten op basis van de normale productiecapaciteit.

Onderhanden werk in opdracht van derden

Onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen kostprijs plus tot balansdatum genomen winst, vermindert met een voorziening voor voorzienbare verliezen en vermindert met gefactureerde termijnen naar rato van de voortgang van het project. De kostprijs omvat alle uitgaven die rechtstreeks verband houden met specifieke projecten en een toerekening van de gemaakte vaste en variabele indirecte kosten in verband met de contractactiviteiten op basis van de normale productiecapaciteit.

Er is sprake van een vordering indien het bedrag van de gemaakte kosten (inclusief het verantwoorde resultaat) hoger is dan het bedrag van de gefactureerde termijnen. Indien het

bedrag van de gemaakte kosten (inclusief het verantwoorde resultaat) lager is dan het bedrag van de gefactureerde termijnen, is sprake van een schuld.

Bijzondere waardeverminderingen

Financiële activa

Op iedere verslagdatum wordt van een financieel actief beoordeeld of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat een of meerdere gebeurtenissen een negatief effect heeft/hebben gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een op geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente. Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een voor verkoop beschikbaar financieel actief wordt berekend aan de hand van de reële waarde.

Belangrijke financiële activa worden individueel op bijzondere waardevermindering getoetst. De overige financiële activa worden ondergebracht in groepen met vergelijkbare kredietrisico's en collectief beoordeeld.

Alle bijzondere waardeverminderingverliezen worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Een cumulatief verlies met betrekking tot een voor verkoop beschikbaar financieel actief dat voorheen als last in het eigen vermogen was opgenomen, wordt overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt teruggenomen indien de terugname objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die zich heeft voorgedaan nadat dit bijzondere waardeverminderingverlies werd genomen. Bij financiële activa die tegen geamortiseerde kostprijs worden gewaardeerd en bij voor verkoop beschikbare financiële activa in de vorm van obligaties komt de terugname ten gunste van de winst-en-verliesrekening.

Niet-financiële activa

De boekwaarde van de niet-financiële activa van de Groep, uitgezonderd voorraden en uitgestelde belastingvorderingen, wordt per iedere verslagdatum opnieuw bezien om te bepalen of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Van goodwill en immateriële vaste activa die nog niet gebruiksklaar zijn, wordt op iedere verslagdatum een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde. Voor een actief of een kasstroomgenererende eenheid is de realiseerbare waarde gelijk aan de hoogste van de bedrijfswaarde of de reële waarde minus verkoopkosten. Bij het

bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen voor belasting berekend met behulp van een disconteringsvoet voor belasting die een afspiegeling is van zowel de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief. Voor de toetsing op bijzondere waardeverminderingen worden activa samengevoegd in de te onderscheiden groep activa die uit voortgaand gebruik kasstromen genereert die in grote lijnen onafhankelijk zijn van andere activa en groepen (de "kasstroomgenererende eenheid"). De in een bedrijfscombinatie verworven goodwill wordt voor de toetsing op bijzondere waardeverminderingen toegerekend aan kasstroomgenererende eenheden die naar verwachting zullen profiteren van de synergievoordelen van de combinatie.

Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt opgenomen indien de boekwaarde van een actief of de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort, hoger is dan de geschatte realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden eerst in mindering gebracht op de boekwaarde van eventueel aan de eenheden toegerekende goodwill, en vervolgens naar rato in mindering gebracht op de boekwaarde van de overige activa van de eenheid (of groep van eenheden).

Met betrekking tot goodwill worden geen bijzondere waardeverminderingverliezen teruggenomen. Voor andere activa worden in voorgaande perioden opgenomen bijzondere waardeverminderingverliezen bij elke verslagdatum beoordeeld op indicaties dat het verlies afgenomen is of niet langer bestaat. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt teruggenomen als de schattingen zijn veranderd aan de hand waarvan de realiseerbare waarde was bepaald. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt uitsluitend teruggenomen voor zover de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de boekwaarde, na aftrek van afschrijvingen of amortisatie, die zou zijn bepaald als geen bijzonder waardeverminderingverlies was opgenomen.

Eigen vermogen

Dividenden worden verwerkt in de periode waarin over de winstbestemming wordt besloten en de dividenden worden gedeclareerd.

Aan komende jaren toe te rekenen baten

Deze baten hebben betrekking op ineens ontvangen bedragen die voortvloeien uit overeenkomsten waarvan de looptijd zich uitstrekt over toekomstige jaren. De baten worden gedurende de looptijd van de overeenkomsten waarmee ze verband houden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. De baten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Personeelsbeloningen

Onder de personeelsbeloningen zijn opgenomen pensioen-

verplichtingen uit pensioenregelingen en andere verplichtingen betreffende personeelsbeloningen bestaande uit jubileumuitkeringen, VUT-uitkeringen en verplichtingen wegens arbeidsongeschiktheid van medewerkers.

Toegezegde-bijdrageregelingen zijn regelingen waarbij de Groep geen andere verplichting heeft dan de contractuele bijdragen te voldoen. Deze bijdragen worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de bijdrage verschuldigd is.

Toegezegd-pensioenregelingen zijn regelingen waarbij de Groep niet kan volstaan met betaling van de verplichte, contractueel overeengekomen bijdrage aan pensioenfondsen of verzekeringsmaatschappijen. De nettoverplichting van de Groep wordt voor elke regeling afzonderlijk berekend door een schatting te maken van de pensioenaanspraken die werknemers hebben opgebouwd in de verslagperiode en de daaraan voorafgaande jaren. Van deze pensioenaanspraken wordt de contante waarde bepaald, welke wordt gesaldeerd met de reële waarde van het belegde pensioenvermogen. De disconteringsvoet is de rentevoet per balansdatum van hoogwaardige vastrentende waarden waarvan de looptijd de termijn van de pensioenverplichtingen benadert. Bij de berekening wordt rekening gehouden met elementen als toekomstige loonstijging als gevolg van algemene loonontwikkelingen en carrièrekansen, met inflatie en met actuele levensduurverwachtingen. De berekening wordt jaarlijks uitgevoerd door een erkende actuaris volgens de 'projected unit credit'-methode. Wanneer de berekening resulteert in een positief saldo voor de Groep, wordt de opname van het actief beperkt tot een bedrag dat maximaal gelijk is aan het saldo van eventuele niet-opgenomen pensioenkosten van verstreken diensttijd en de contante waarde van eventuele toekomstige terugstortingen door het fonds of lagere toekomstige pensioenpremies.

De pensioenverplichtingen die betrekking hebben op de concernonderdelen die in Engeland gevestigd zijn, worden opgenomen voor de periode waarover de vervoersconcessies lopen.

De aan het begin van het jaar op basis van de actuariële berekeningen verwachte mutatie in de pensioenverplichtingen en beleggingsresultaten worden gemuteerd in de nettoverplichtingen en in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De betaalde bijdragen komen in mindering op de nettoverplichtingen. De actuariële winsten en verliezen, bestaande uit het verschil tussen de werkelijke en de verwachte mutaties in de pensioenverplichtingen en beleggingsresultaten, worden in het eigen vermogen verwerkt.

Verplichtingen inzake jubileumuitkeringen en VUT-uitkeringen worden actuariëel berekend en opgenomen tegen de contante waarde. Hierbij wordt rekening gehouden met loon- en prijsontwikkelingen, recente sterftetafels en inschatting van het dienstverband. Eventuele actuariële winsten of verliezen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen in de periode waarin deze zich voordoen.

Op soortgelijke wijze worden ook de verplichtingen wegens arbeidsongeschiktheid bepaald.

Kortetermijnpersoneelsbeloningen

De nog niet opgenomen vrijetijdsaanpakken worden contant gemaakt, rekening houdend met toekomstige salarisstijgingen.

Overige kortetermijnpersoneelsbeloningen worden zonder contantmaking gewaardeerd en opgenomen wanneer de daarmee verband houdende dienst wordt verricht.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van een gebeurtenis in het verleden en het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Voorzieningen worden bepaald door de verwachte toekomstige kasstromen contant te maken op basis van een disconteringsvoet voor belasting die een afspiegeling is van de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld en, waar nodig, van de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting.

Reorganisatiekosten en non-activiteitsregelingen

In verband met reorganisatie worden voorzieningen getroffen wanneer een gedetailleerd plan voor de reorganisatie is geformaliseerd en een aanvang is gemaakt met de reorganisatie of deze publiekelijk bekend is gemaakt. Er wordt geen voorziening getroffen voor toekomstige bedrijfslasten. De reorganisatievoorziening heeft voornamelijk betrekking op afvloeiingsregelingen, overbruggingsbetalingen en herplaatsingen van personeelsleden van wie de functie is opgeheven.

Voorziening voor bodemsanering

De voorziening voor bodemsanering dient ter dekking van lasten om bedrijfsmiddelen in bruikbare staat te houden of te brengen. In overeenstemming met het gepubliceerde milieubeleid van de Groep en de van toepassing zijnde wettelijke verplichtingen, worden voorzieningen voor beheersing en opheffing van milieuverontreiniging getroffen wanneer de vervuiling optreedt of blijkt te zijn opgetreden.

Verlieslatende contracten

Er wordt in de balans een voorziening voor verlieslatende contracten opgenomen wanneer de door de Groep naar verwachting te behalen voordelen uit een overeenkomst lager zijn dan de onvermijdbare kosten om aan de verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst te voldoen.

De voorziening wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de verwachte nettokosten van de voortzetting van het contract, of indien dit lager is, tegen de contante waarde van de verwachte kosten voor de beëindiging van het contract zijnde enige compensatie of boete die voortvloeit uit het niet-naleven van het contract. Voorafgaand aan de vorming van een voorziening wordt op de activa die betrekking hebben op het contract een bijzondere waardevermindering-verlies genomen.

Overige voorzieningen

Er worden voorzieningen opgenomen voor schade in verband met brand, ongevallen, verstrekte garanties, claims en overige zaken.

Lease

De activa waarvan de vennootschap of haar dochterondernemingen krachtens een leaseovereenkomst het economisch eigendom hebben, worden geïnclassificeerd als financiële lease. De vennootschap of haar dochterondernemingen hebben het economisch eigendom indien vrijwel alle aan het eigendom verbonden risico's en voordelen aan haar zijn overgedragen. Contracten waar het economisch eigendom in handen is van derden worden geïnclassificeerd als operationele lease. In de classificatie van leaseovereenkomsten als operationele of financiële lease is de economische realiteit leidend (niet de vorm van het contract).

Opbrengsten

Onder de omzet worden begrepen de vervoersopbrengsten en opbrengsten van de overige bedrijfsactiviteiten onder aftrek van kortingen en omzetbelasting.

Verlening van diensten en verkoop van goederen

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen in de periode waarin de diensten worden verleend. Voor leveringscontracten die de balansdatum overschrijden, vindt toerekening van de opbrengsten plaats aan de afzonderlijke jaren naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op balansdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat, er geen sprake is van aanhoudende managementbetrokkenheid bij de goederen en de omvang van de opbrengsten betrouwbaar kan worden bepaald. Vergoedingen van de overheid voortvloeiend uit vervoersovereenkomsten of vervoersconcessies worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarop de vergoeding betrekking heeft.

Onderhanden projecten in opdracht van derden

Van onderhanden projecten in opdracht van derden worden de contractuele opbrengsten en lasten in de winst-en-verliesrekening verwerkt naar rato van het stadium van voltooiing van het project. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van de kosten van de verrichte werkzaamheden in relatie tot de totaal verwachte kosten. Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat wordt een evenredig deel van de winst ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk geheel in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten uit vastgoedobjecten worden lineair in de winst-en-verliesrekening opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Kosten van toezeggingen die worden gedaan als stimulering voor het sluiten van huurovereenkomsten worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Overige opbrengsten

Deze omvatten geactiveerde productie voor eigen gebruik, incidentele opbrengsten en dekking door derden van de kosten van (neven)activiteiten die niet behoren tot de bedrijfsactiviteiten van de onderneming. Het saldo tussen de verkoopopbrengsten en de boekwaarde van de verkochte materiële vaste activa worden eveneens verantwoord onder "overige opbrengsten".

De activeerde productie eigen gebruik bevat de direct toerekenbare personeelskosten en kosten voor materialen die gebruikt zijn bij de constructie van activa voor eigen gebruik. Dit heeft met name betrekking op de revisie van de treinen.

Bedrijfslasten

Bedrijfslasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben respectievelijk waarin de levering van goederen en diensten aan afnemers plaatsvindt.

Financieringsbaten en -lasten

Financieringsbaten omvatten de rentebaten op geïnvesteerde gelden (inclusief voor verkoop beschikbare financiële activa), leasebaten, winst op de verkoop van voor verkoop beschikbare financiële activa, en winsten op afdekkingsinstrumenten die in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen. Rentebaten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen naarmate deze opbouwen, door middel van de effectieve-rentemethode. Dividendbaten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen op het moment dat het recht op betaling wordt gevestigd.

Financieringslasten omvatten de rentelasten op opgenomen gelden, de oprenting van voorzieningen en verliezen op afdekkingsinstrumenten die in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen. Alle financieringskosten die niet rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving, bouw of productie van een in aanmerking komend actief worden met behulp van de effectieve-rentemethode in de winst-en-verliesrekening opgenomen. In 2012 en 2013 zijn er geen financieringskosten geactiveerd.

Vrijvallende financieringsvoordelen uit crossborder-leaseovereenkomsten worden in mindering op de rentelasten gebracht.

Valutakoerswinsten en -verliezen maken deel uit van de financiële baten of lasten.

Heffingsrente ten gevolge van posities met de Belastingdienst wordt opgenomen onder overige financiële baten of lasten.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen als met redelijke zekerheid kan worden gesteld dat de entiteit aan de subsidies gekoppelde voorwaarden zal vervullen en dat de subsidies zullen worden ontvangen. De overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de daarmee verband houdende lasten en activa.

Leasebetalingen

Leasebetalingen uit hoofde van operationele leasing worden lineair over de leaseperiode in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder bedrijfslasten.

Winstbelasting

De belasting over de winst of het verlies over de verslagperiode omvat de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en uitgestelde winstbelastingen. De winstbelasting wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking heeft op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

Alle belastingposten worden opgenomen tegen de nominale waarde.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over de verslagperiode, berekend aan de hand van belastingtarieven die gelden op balansdatum en correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Nagenoeg alle tot de Groep behorende dochterondernemingen zijn voor de vennootschapsbelasting gevoegd in de fiscale eenheid NS, met uitzondering van buitenlandse concernonderdelen.

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gevormd voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen in de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten. De berekening hiervan is gebaseerd op de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij terugname van de tijdelijke verschillen, op basis van de belastingtarieven die per verslagdatum zijn vastgesteld of materieel zijn vastgesteld.

Met betrekking tot uitgestelde belastingvorderingen binnen de fiscale eenheid wordt uitgegaan van continuïteit van de onderneming, van voldoende belastbare winsten in de toekomst en van geen beperking in verliescompensatie. Als gevolg hiervan wordt aangenomen dat uitgestelde belastingvorderingen inbaar zullen zijn.

Saldering van uitgestelde belastingvorderingen en uitgestelde belastingschulden vindt uitsluitend plaats indien er sprake is van een formeel recht tot saldering en de onderneming het voornemen heeft tot gelijktijdige verrekening van latente belastingen. Latente belastingen worden opgenomen tegen de nominale waarde.

Nieuwe standaarden en interpretaties

De Groep heeft geen nieuwe standaarden, wijzigingen van bestaande standaarden of interpretaties vervroegd vrijwillig toegepast die pas met ingang van de jaarrekening over 2014 of later verplicht zijn.

De Groep onderzoekt momenteel de consequenties van de volgende nieuwe standaarden, interpretaties en wijzigingen van bestaande standaarden, waarvan toepassing verplicht is met ingang van de jaarrekening over 2014 of later indien vermeld:

IFRS 11

IFRS 11 herzielt de verwerking van joint ventures (die onder de nieuwe standaard 'gezamenlijke overeenkomsten' worden genoemd). De belangrijkste verandering is dat er voor joint ventures niet langer een keuzemogelijkheid bestaat tussen de 'equity'-methode en proportionele consolidatie; maar dat op grond van de gezamenlijke overeenkomsten wordt beoordeeld of de 'equity'-methode of de proportionele consolidatie nog is toegestaan. De verwachting is dat een aantal joint ventures met ingang van 2014 niet meer proportioneel mogen worden geconsolideerd, maar gewaardeerd worden volgens de equity methode.

De impact van deze wijzigingen op de balans en winst-en-verliesrekening zullen materieel zijn, waarbij naar verwachting op basis van de 2013 cijfers het balanstotaal per 31 december 2013 zal dalen met circa 1 %, de opbrengsten over 2013 zullen dalen met circa 10 % en het netto resultaat 2013 ongewijzigd zal blijven.

Deze standaard is van kracht voor jaarperiodes die aanvangen op of na 1 januari 2014.

Overige richtlijnen

- IFRS 10 Consolidated Financial Statements en aanpassingen in IAS 27 Consolidated and Separate Financial Statements (endorsed, verplicht met ingang van de jaarrekening over 2014). Deze richtlijn zal naar verwachting beperkte invloed hebben op de jaarrekening 2014.
- IFRS 12 Disclosures of interests in other entities (endorsed, verplicht met ingang van de jaarrekening over 2014). De consequenties van deze richtlijn op de jaarrekening 2014 worden onderzocht, maar zal alleen impact hebben op de toelichtingen in de jaarrekening.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en de informatieverschaffing van de Groep vereisen de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatieverschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald.

Materiële vaste activa

De reële waarde van de materiële vaste activa die ten gevolge van een bedrijfscombinatie zijn opgenomen, is gebaseerd op marktwaarde. De reële waarde is berekend op basis van

actuele aanschafprijzen of is bepaald door de historische aanschafwaarde met behulp van indexcijfers op het huidige prijspeil te brengen.

Vastgoedobjecten

De reële waarde is op onafhankelijke, professionele wijze bepaald met inschakeling van erkende deskundigen. Hierbij is rekening gehouden met de lopende huurovereenkomsten die de Groep op zakelijke, objectieve grondslag heeft gesloten en die vergelijkbaar zijn met die voor vergelijkbaar vastgoed op dezelfde locatie. Om tot de waardering van het vastgoed te komen, worden de jaarlijkse nettokosten gedisconteerd met behulp van een factor waarin de specifieke risico's zijn begrepen die inherent zijn aan de nettokostenstromen. Voor de factor is uitgegaan van 10% per jaar (2012: 10%). De reële waarde van vastgoedobjecten wordt alleen ten behoeve van de informatieverschaffing bepaald.

Immateriële vaste activa

De reële waarde van overige immateriële vaste activa is gebaseerd op de verwachte contante waarde van de kasstroom uit het gebruik en de uiteindelijke verkoop van de activa.

Beleggingen in obligaties en deposito's

De reële waarde van tot einde looptijd aangehouden financiële activa en voor verkoop beschikbare financiële activa wordt bepaald op basis van de prijs per verslagdatum. De reële waarde van tot einde looptijd aangehouden beleggingen wordt alleen ten behoeve van de informatieverschaffing bepaald.

Debiteuren en overige vorderingen

De reële waarde van handels- en overige vorderingen, exclusief onderhanden projecten in opdracht van derden, wordt tegen de contante waarde van de toekomstige kasstromen geschat, die op hun beurt worden gedisconteerd tegen de interbancaire swaprente per verslagdatum.

Derivaten

De reële waarde van derivaten wordt gevormd door het geschatte bedrag dat de Groep zou ontvangen of betalen om het contract per balansdatum te beëindigen, waarbij rekening wordt gehouden met de actuele rente en de actuele kredietwaardigheid van de tegenpartijen bij het contract.

Niet-afgeleide financiële verplichtingen

De reële waarde van niet-afgeleide financiële verplichtingen wordt bepaald ten behoeve van de informatieverschaffing en berekend op basis van de contante waarde van toekomstige aflossingen en rentebetalingen, gedisconteerd tegen de marktrente per verslagdatum. Voor financiële leases wordt de marktrente bepaald aan de hand van vergelijkbare leaseovereenkomsten.

Gesegmenteerde informatie

De Groep is op grond van IFRS niet verplicht gesegmenteerde informatie te verstrekken. Er is derhalve geen segmentatie-

overzicht opgenomen in de jaarrekening. In de toelichting op de jaarrekening is bij enkele posten gesegmenteerde informatie opgenomen.

De primaire segmentatiebasis, die van bedrijfssegmenten, berust op de afwijkende aard van de bedrijfsactiviteiten, de bestuurlijke structuur en de interne rapportagestructuur van de Groep.

De prijzen voor transacties tussen de segmenten en tussen de concernonderdelen binnen de segmenten worden bepaald op zakelijke, objectieve grondslagen.

De opbrengsten en activa van een segment omvatten posten die rechtstreeks, dan wel op basis van redelijkheid aan het segment kunnen worden toegerekend.

Bedrijfssegmenten

De Groep onderscheidt de volgende bedrijfssegmenten:

- Reizigersvervoer, vervoer van reizigers in Nederland in binnenlandse treinen en bussen en in internationale treinen, evenals reizigersvervoer in het buitenland in treinen en bussen. Tevens vallen hieronder de activiteiten die ten dienste staan van het reizigersvervoer, zoals beschikbaarstelling en onderhoud van rollend materieel;
- Knooppuntontwikkeling en -exploitatie, omvattende het beheer en de ontwikkeling van vastgoed en stationslocaties en de exploitatie van commerciële ruimten in en rond stations;
- Overige, omvattende ondersteunende bedrijven, holding-activiteiten en eliminatie van intercompanyrelaties.

Het segment reizigersvervoer opereert met name in de volgende geografische gebieden: Nederland, Groot-Brittannië en Duitsland. De rendement- en risicoprofielen zijn niet zodanig verschillend dat hiervoor een secundaire segmentatie naar geografische gebieden geboden is.

Grondslagen geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld via de indirecte methode en is opgesteld aan de hand van de vergelijking tussen begin- en eindbalans van het betreffende boekjaar. Hierbij wordt het resultaat aangepast voor mutaties die niet hebben geleid tot ontvangsten of uitgaven gedurende het boekjaar.

ALGEMENE TOELICHTING

Acquisitie en verkopen van bedrijven

HTM

De Groep heeft op 15 oktober 2013 een belang verworven in HTM Personenvervoer N.V. van 49%. Dit belang is verkregen in de vorm van cumulatief preferente aandelen. Deze kapitaalversteking wordt beschouwd als een lening en de verwerking is toegelicht in noot 5.

Verkochte deelnemingen

De Groep heeft in het najaar van 2013 twee deelnemingen verkocht. Het resultaat van deze transacties bedraagt € 17 miljoen verlies en is opgenomen onder de overige bedrijfslasten in 2013.

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2013

1

Materiële vaste activa

In miljoenen euro's	Terreinen	Bedrijfsgebouwen	Overige vaste installaties	Rollend materieel	Onderdelen	Apparatuur en bedrijfsmaterieel	Werken en materieel in constructie	Totaal*
2012								
Aanschaffingsprijs per 1 januari	119	462	146	5.417	99	568	475	7.286
Investeringsen							442	442
Activeringingsen	14	13	8	429	1	68	-539	-6
Acquisities	-	-	-	5	-	-	-	5
Koersverschillen	-	-	-	1	-	1	-	2
Desinvesteringen	-1	-8	-2	-28	-	-8	-13	-60
Terugneming bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	3	-	-	-	3
Overige mutaties	-	-	-	-25	-1	-7	-52	-85
Aanschaffingsprijs per 31 december	132	467	152	5.802	99	622	313	7.587
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 1 januari	26	213	104	3.079	58	423	-	3.903
Afschrijvingen	2	17	10	236	5	55	-	325
Desinvesteringen	-	-7	-3	-24	-	-5	-	-39
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	2	-	-	-	2
Terugneming bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Koersverschil	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervreemdingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige mutaties	-	-	-	-7	-1	-1	-	-9
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december	28	223	111	3.286	62	472	-	4.182
Boekwaarde per 1 januari	93	249	42	2.338	41	145	475	3.383
Boekwaarde per 31 december	104	244	41	2.516	37	150	313	3.405

* De herziening van de vergelijkende cijfers is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen (zie pagina 81).

De post 'overige mutaties' heeft vooral betrekking op intercompany-eliminaties en -reclassificaties.

Een deel van de treinen die op de balans zijn opgenomen, maakt deel uit van in het verleden afgesloten crossborder-leasetransacties. De boekwaarde van het rollend materieel dat ultimo 2013 in crossborder leases is ondergebracht bedraagt € 127 miljoen (2012: € 156 miljoen).

Ten behoeve van Eurofima-leningen welke geen onderdeel uitmaken van de crossborder-leasefinanciering(en) zijn

zekerheden verstrekt in de vorm van een pandrecht op rollend materieel. De boekwaarde hiervan is € 406 miljoen (2012: € 382 miljoen). Daarnaast zijn er voor een bedrag van € 100 miljoen (2012: € 36 miljoen) zekerheden gesteld met betrekking tot (geleasde) activa. Verdere toelichting is opgenomen onder de paragraaf Financieel Risicobeheer (zie noot 28).

Werken en materieel in constructie bestaan voornamelijk uit investeringen in treinen en gebouwen.

In miljoenen euro's	Terreinen	Bedrijfs- gebouwen	Overige vaste installaties	Rollend materieel	Onderdelen	Apparatuur en bedrijfs- materieel	Werken en materieel in constructie	Totaal
2013								
Aanschaffingsprijs per 1 januari	132	467	152	5.802	99	622	313	7.587
Investeringsen							376	376
Activeringen	1	86	13	266	-	66	-432	-
Acquisities	-	-	-	-	-	-	-	-
Koersverschillen	-	-	-	-1	-	-1	-	-2
Desinvesteringen	-4	-5	-1	-115	-2	-14	-	-141
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-	-	-	-88	-88
Overige mutaties	-	-4	-1	7	1	-1	-2	-
Aanschaffingsprijs per 31 december	129	544	163	5.959	96	674	167	7.732
Gecumuleerde afschrijvingen en waarde- verminderingen per 1 januari	28	223	111	3.286	62	472	-	4.182
Afschrijvingen	2	17	10	239	3	52	-	323
Desinvesteringen	-	-4	-1	-67	-2	-11	-	-85
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	184	-	2	-	186
Terugneming bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Koersverschil	-	-	-	-1	-	-	-	-1
Overige mutaties	-1	1	-	-1	-	1	-	-
Gecumuleerde afschrijvingen en waarde- verminderingen per 31 december	29	237	120	3.640	63	516	-	4.605
Boekwaarde per 31 december	100	307	43	2.319	33	158	167	3.127

Bijzondere waardevermindering en terugneming

Waardering V250-activa en contract AnsaldoBreda

De Groep heeft in de loop van 2013 definitief besloten dat het V250-materieel niet meer zal worden ingezet (buitengebruik gesteld). In 2013 is een waardeverminderingverlies (afwaardering van activa) van netto € 125 miljoen verwerkt, bestaande uit de reeds betaalde bedragen onder aftrek van de daarmee verband houdende bankgaranties. De afwaardering is als volgt verwerkt:

Bijzondere waardevermindering

In miljoenen euro's	2013
Bijzondere waardevermindering rollend materieel	181
Bijzondere waardevermindering werken en materieel in constructie	88
Totaal	269
Vordering uit hoofde van bankgarantie	-81
Overig (waaronder een vervallen verplichting voor nog niet betaalde koopsom)	-63
Inschatting impairmentverlies	125

Gezien de onzekerheden rondom de afwikkeling van het contract is geen rekening gehouden met eventuele financiële gevolgen zoals het alsnog betalen van verplichtingen voortkomend uit het contract, eventuele claims over en weer en/of een eventuele verkoopopbrengst van het V250-materieel.

De bandbreedte van de eventuele impact op het resultaat ligt tussen € 0 en € 300 miljoen verlies voor de Groep. Hiervan is een bedrag van € 125 miljoen ten laste van het resultaat 2013 verwerkt.

Overige bijzondere waardevermindering en terugneming

De berekeningen die leiden tot bijzondere waardeverminderingen en terugnemingen hiervan zijn gebaseerd op een gewogen gemiddelde disconteringsvoet na belastingen die ligt tussen 6,5% en 9,1% (2012: tussen 6,5% en 9,1%).

2

Vastgoedobjecten

In miljoenen euro's Totaal

2012

Aanschaffingsprijs per 1 januari	450
Investerings	13
Activerings	-
Vervreemdings	-
Desinvestering	-6
Overige mutaties	3
Aanschaffingsprijs per 31 december	460
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 1 januari	135
Afschrijvingen	15
Vervreemdings	-
Desinvestering	-4
Bijzondere waardeverminderingen	3
Overige mutaties	-3
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december	146
Boekwaarde per 1 januari	315
Boekwaarde per 31 december	314

In miljoenen euro's Totaal

2013

Aanschaffingsprijs per 1 januari	460
Investerings	21
Activerings	-
Vervreemdings	-
Desinvestering	-10
Overige mutaties	4
Aanschaffingsprijs per 31 december	475
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 1 januari	146
Afschrijvingen	16
Vervreemdings	-
Desinvestering	-8
Bijzondere waardeverminderingen	1
Overige mutaties	-
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december	155
Boekwaarde per 31 december	320

De reële waarde van vastgoedobjecten bedraagt per 31 december 2013 € 0,5 miljard (2012: € 0,5 miljard). Deze waarde is op onafhankelijke, professionele wijze bepaald met inschakeling van erkende deskundigen. Hierbij is rekening gehouden met de lopende huurovereenkomsten die de Groep op zakelijke, objectieve grondslag heeft gesloten en die vergelijkbaar zijn met die voor vergelijkbaar vastgoed op dezelfde locatie. De reële waardebepaling van de vastgoedportefeuille is gebaseerd op een disconteringsvoet van 10% (2012: 10%). Wanneer de yield gehanteerd voor de waardering van de vastgoedportefeuille per 31 december 2013 100 basispunten hoger is dan de huidige yield dan zou de waarde dalen met 10% (2012 10%).

De vastgoedobjecten bestaan uit een aantal bedrijfspanden die aan derden zijn verhuurd. De huurovereenkomsten bevatten doorgaans een periode van enkele jaren waarin opzegging niet mogelijk is. Daarna wordt met de huurder over verlenging onderhandeld. Er worden geen voorwaardelijke huurbedragen in rekening gebracht.

De directe verhuuropbrengsten bedragen € 58 miljoen (2012: € 62 miljoen). De directe verhuurkosten betreffen onderhoudskosten, onroerendzaaklasten en directe beheer- kosten voor in totaal € 13 miljoen (2012: € 12 miljoen).

3

Immateriële vaste activa

In miljoenen euro's	Goodwill	Overige immateriële vaste activa	Totaal
2012			
Aanschaffingsprijs per 1 januari	32	71	103
Investeringen	1	37	38
Acquisities	11	4	15
Vervreemdingen	-	-1	-1
Overige mutaties	-	2	2
Aanschaffingsprijs per 31 december	44	113	157
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 1 januari	5	16	21
Afschrijvingen	-	11	11
Bijzondere waardeverminderingen	6	2	8
Vervreemdingen	-	-	-
Overige mutaties	-	-	-
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december	11	29	40
Boekwaarde per 1 januari	27	55	82
Boekwaarde per 31 december	33	84	117
2013			
Aanschaffingsprijs per 1 januari	44	113	157
Investeringen	-	33	33
Acquisities	-	-	-
Vervreemdingen	-7	-4	-11
Overige mutaties	-	-3	-3
Aanschaffingsprijs per 31 december	37	139	176
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 1 januari	11	29	40
Afschrijvingen	-	12	12
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-
Vervreemdingen	-7	-2	-9
Overige mutaties	1	-5	-4
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december	5	34	39
Boekwaarde per 31 december	32	105	137

Onder de overige immateriële vaste activa is een bedrag opgenomen van € 4 miljoen welke betrekking heeft op aangekochte immateriële vaste activa.

De kasstromen die gebruikt zijn voor de vaststelling van bijzondere waardeverminderingen zijn gebaseerd op de door de desbetreffende eenheid opgestelde businessplannen voor een periode van 5 jaar. Per kasstroombetrekking is

een gewogen gemiddelde disconteringsvoet vastgesteld overeenkomstig met die van vergelijkbare bedrijven. De berekeningen die leiden tot bijzondere waardeverminderingen en terugnemingen hiervan zijn gebaseerd op een gewogen gemiddelde disconteringsvoet na belastingen die ligt tussen 6,5% en 9,1% (2012: tussen 6,5% en 9,1%). De goodwill ultimo boekjaar heeft volledig betrekking op het segment Reizigersvervoer.

De uitgevoerde impairmenttoetsen hebben in 2012 aanleiding gegeven tot een afboeking van goodwill van € 6 miljoen en overige immateriële vaste activa van € 2 miljoen van een buitenlandse deelneming.

4

Investerings verwerkt volgens de equity-methode

De financiële gegevens van de investeringen verwerkt volgens de equity-methode met een boekwaarde van € 14 miljoen (2012: € 14 miljoen) zijn als volgt:

Geassocieerde deelnemingen

In miljoenen euro's	2013
Activa	22
Verplichtingen	14
Saldo van de activa en verplichtingen	8
Baten	30
Winst over de verslagperiode	1

Een volledige lijst van groepsmaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures in overeenstemming met de volgens de artikelen 2:379 en 2:414 BW vereiste vermeldingen is neergelegd op het kantoor van het Handelsregister te Utrecht.

Ten aanzien van de investeringen verwerkt volgens de equity-methode zijn er geen materiële voorwaardelijke activa en/of verplichtingen.

5

Overige financiële vaste activa, incl. beleggingen

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Tot de vaste activa behorende overige financiële activa		
Voor verkoop beschikbare financiële activa	136	135
Tot einde looptijd aangehouden financiële activa	2	2
Financiële leases	22	23
Overige financiële vaste activa	46	16
Totaal	206	176
Tot de vlottende activa behorende overige financiële activa		
Deposito's	231	279
Totaal	231	279
Totaal voor verkoop beschikbare financiële activa	136	135
Totaal tot einde looptijd aangehouden financiële activa	2	2

Deposito's en obligaties (opgenomen in voor verkoop beschikbare financiële activa en tot einde looptijd aangehouden financiële activa) alsmede liquide middelen zijn onder meer bestemd voor betaling van de aangevane investeringsverplichtingen van circa € 330 miljoen (2012: € 360 miljoen), aflossing en rentebetaling van de leningen, langlopende voorzieningen en verplichtingen.

De in 2012 opgenomen financial lease met DB Schenker Rail Nederland NV is afgewikkeld. In 2013 is de groep een nieuw leasecontract aangegaan met een partij voor een bedrag van € 13 miljoen.

Onder de overige financiële vaste activa is een verstrekte lening aan HTM Personenvervoer NV in de vorm van cumulatief preferente aandelen opgenomen. Het verstrekte bedrag van € 30 miljoen is onderverdeeld in reële waarde van een lening (€ 26 miljoen) en reële waarde van een optie van € 4 miljoen. De waarde van de optie is gebaseerd op het cumulatieve marktconforme rendement (4%) dat NS moet terugbetalen op het moment dat zij besluit om tussentijds de leenovereenkomst te beëindigen. Op het moment dat de Groep besluit om geen gebruik te maken van de optie zal de vervolgwaardering (geamortiseerde kostprijs) van zowel de lening als de optie ongewijzigd blijven. De optie wordt gezien de looptijd beschouwd als langlopend. Per 1 januari 2017 zullen, indien geen gebruik wordt gemaakt van de optie, de cumulatief preferente aandelen worden omgezet naar gewone aandelen met winstgerechtigdheid onder betaling van een aanvullende storting van € 15 miljoen.

Het met de overige beleggingen samenhangende krediet-, valuta- en renterisico van de Groep wordt nader toegelicht in noot 28.

6

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen zijn als volgt te specificeren naar de betreffende rubrieken:

(Uitgestelde) belastingvorderingen en -verplichtingen

In miljoenen euro's	Vorderingen		Verplichtingen	
	31 dec. 2013	31 dec. 2012	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Materiële vaste activa	114	124	150	144
Financiële vaste activa	-	-	-	9
Vorderingen	62	92	7	-
Aan komende jaren toe te rekenen baten	37	41	-	-
Voorzieningen	43	66	1	-
Langlopende verplichtingen	14	20	-	-
Overige posten	2	2	-	-
Verliescompensatie	115	1	-	-
Uitgestelde belastingvordering	387	346		
Uitgestelde belastingverplichting			158	153
Saldo van uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	229	193		
Kortlopende belastingvorderingen en -verplichtingen:				
Te vorderen winstbelasting	30	11		
Verschuldigde winstbelasting			12	12

Mutaties gedurende het verslagjaar in de tijdelijke verschillen tussen bedrijfseconomische waardering in de balans en de fiscale waardering, onderscheiden naar toevoegingen en verminderingen:

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen 2012

In miljoenen euro's	Bedrag waarover uitgestelde belasting wordt berekend per 1 jan. 2012	verwerkt in winst-en-verlies- rekening	verwerkt in niet gerealiseerde resultaten	Bedrag waarover uitgestelde belasting wordt berekend per 31 dec. 2012
Materiële vaste activa	502	-9	-	493
Immateriële vaste activa	1	-	-	1
Financiële vaste activa	-	-	-	-
Voorraden	-	-	-	-
Vorderingen	485	-118	-	367
Aan komende jaren toe te rekenen baten	208	-43	-	165
Voorzieningen	12	251	-	263
Langlopende verplichtingen	58	7	11	76
Kortlopende verplichtingen	-6	12	-	6
Totaal tijdelijke verschillen	1.260	100	11	1.371
Uitgestelde belastingvordering over tijdelijke verschillen	317	26	2	345
Verliescompensatie	75	-74	-	1
Totaal uitgestelde belastingvordering	392	-48	2	346
Uitgestelde belastingverplichtingen				
Materiële vaste activa	762	137	-	899
Immateriële vaste activa	20	-	-	20
Financiële vaste activa	35	-	-	35
Vorderingen	3	-1	-	2
Voorzieningen	1	-	-	1
Totaal tijdelijke verschillen	821	136	-	957
Uitgestelde belastingverplichting over tijdelijke verschillen	136	17	-	153
Wijziging van belastingpercentage tijdelijke verschillen	-	-	-	-
Totaal uitgestelde belastingverplichting	136	17	-	153

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen 2013

In miljoenen euro's	Bedrag waarover uitgestelde belas- ting wordt berekend per 1 jan. 2013	verwerkt in winst-en-verlies- rekening	verwerkt in niet gerealiseerde resultaten	Bedrag waarover uitgestelde belasting wordt berekend per 31 dec. 2013
Materiële vaste activa	493	-23	-	470
Immateriële vaste activa	1	-1	-	-
Vorderingen	367	-118	-	249
Aan komende jaren toe te rekenen baten	165	-19	-	146
Voorzieningen	263	-95	-3	165
Langlopende verplichtingen	76	-11	-11	54
Kortlopende verplichtingen	6	-1	-	5
Totaal tijdelijke verschillen	1.371	-268	-14	1.089
Uitgestelde belastingvordering over tijdelijke verschillen	345	-69	-4	272
Verliescompensatie	1	114	-	115
Totaal uitgestelde belastingvordering	346	45	-4	387
Uitgestelde belastingverplichtingen				
Materiële vaste activa	899	58	-	957
Immateriële vaste activa	20	-3	-	17
Financiële vaste activa	35	-	-	35
Vorderingen	2	-	-	2
Voorzieningen	1	-	-	1
Totaal tijdelijke verschillen	957	55	-	1.012
Uitgestelde belastingverplichting over tijdelijke verschillen	153	5	-	158
Wijziging van belastingpercentage tijdelijke verschillen	-	-	-	-
Totaal uitgestelde belastingverplichting	153	5	-	158

Het overgrote deel van de uitgestelde belastingvorderingen zal in de periode 2018-2022 geïnd kunnen worden. Voor een deelneming buiten de fiscale eenheid was ultimo 2012 voor een bedrag van € 9 miljoen geen uitgestelde belastingvordering opgenomen, omdat het niet waarschijnlijk was dat in de toekomst sprake zal zijn van realisatie van deze vordering. In 2013 is deze vordering volledig tot waardering gekomen als gevolg van positieve bijstelling van de toekomstverwachting met nieuwe winstgevende concessies. Alle uitgestelde belastingvorderingen uit hoofde van verliescompensatie zijn ultimo 2013 gewaardeerd.

Voor de Nederlandse vennootschapsbelasting geldt voor 2013 een tarief van 25% (2012: 25%). Voor de berekening van de uitgestelde belastingpositie is uitgegaan van het geldende tarief van 25%.

De totale uitgestelde vorderingpositie ad per saldo € 229 miljoen (2012: € 193 miljoen) is als volgt te verdelen:

- van Nederlandse fiscus te vorderen € 309 miljoen (2012: € 284 miljoen);

- van Duitse fiscus te vorderen € 17 miljoen (2012: € 2 miljoen);
- aan Britse fiscus verschuldigd nihil (2012: € 3 miljoen);
- aan Ierse fiscus verschuldigd € 97 miljoen (2012: € 88 miljoen);
- aan Tsjechische fiscus verschuldigd nihil (2012: € 2 miljoen).

Kortlopende belastingvorderingen en -schulden

De te vorderen winstbelasting ad € 30 miljoen (2012: € 11 miljoen) is als volgt te verdelen:

- van Britse fiscus te vorderen € 2 miljoen (2012: € 11 miljoen);
- van Nederlandse fiscus te vorderen: € 28 miljoen (2012: nihil).

De verschuldigde winstbelasting ad € 12 miljoen (2012: € 12 miljoen) is als volgt te verdelen:

- aan Britse fiscus verschuldigd € 7 miljoen (2012: € 7 miljoen);
- aan Nederlandse fiscus verschuldigd nihil (2012: € 5 miljoen);
- aan Ierse fiscus verschuldigd € 5 miljoen (2012: nihil).

7

Voorraden

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012*
Onderhoudsmaterialen	93	115
Projecten in aanbouw onverkocht	7	3
Handelsgoederen	14	16
Totaal	114	134

* De herziening van de vergelijkende cijfers is het gevolg van de toegepaste stelselwijziging wisseldelen (zie pagina 81).

In 2013 bedraagt de als last opgenomen vermindering van de voorraadwaarde tot netto-opbrengstwaarde € 10 miljoen (2012: € 4 miljoen). De cumulatieve waardevermindering bedraagt ultimo 2013 € 108 miljoen (2012: € 107 miljoen).

8

Debiteuren en overige vorderingen

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Vorderingen op opdrachtgevers uit onderhanden projecten	5	5
Debiteuren	645	246
Nog te factureren opbrengsten	72	71
Overige belastingen en sociale lasten	23	21
Overige vorderingen	257	166
Totaal	1.002	509

In het debiteurensaldo ultimo 2013 is de gefactureerde opbrengst studentenkaart voor 2014 begrepen. De opbrengst studentenkaart voor 2013 is pas in 2013 gefactureerd en derhalve niet opgenomen in het debiteurensaldo ultimo 2012.

Onder de debiteuren en overige vorderingen is een bedrag opgenomen van € 466 miljoen (2012: € 33 miljoen) met betrekking tot verbonden partijen.

Het met debiteuren en overige vorderingen (exclusief onderhanden projecten in opdracht van derden) samenhangende kredietrisico alsmede de bijzondere waardeverminderingverliezen staan vermeld in noot 28.

Onderhanden werken in opdracht van derden

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Kosten onderhanden projecten	198	308
Gerealiseerde winsten en verliezen	30	29
	228	337
Af: Gedecclareerde termijnen	253	387
	-25	-50
Opgenomen onder: Vorderingen op opdrachtgevers uit onderhanden projecten	5	5
Vooruitontvangen bedragen onderhanden werken	-30	-55
	-25	-50

De crediteuren en overige schulden staan vermeld in noot 16.

9

Geldmiddelen en kasequivalenten

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Kas- en banksaldi	871	889
Op korte termijn opvraagbare deposito's	47	54
Gebonden rekeningen	1	5
Totaal	919	948

De geldmiddelen staan met uitzondering van € 91 miljoen (2012: € 89 miljoen) volledig ter vrije beschikking (zie ook noot 5).

Het renterisico van de Groep en een gevoeligheidsanalyse voor financiële activa en verplichtingen staan vermeld in noot 28.

10

Eigen vermogen

Voor het verloop van het eigen vermogen wordt verwezen naar pagina 79.

Zowel per 31 december 2013 als per 31 december 2012 bestond het maatschappelijk kapitaal uit 4 miljoen gewone aandelen met een nominale waarde van € 453,78 (oorspronkelijk NLG 1.000). Er zijn 2.230.738 geplaatste aandelen die geheel zijn volgestort. Alle geplaatste aandelen zijn in handen van de Staat der Nederlanden. De houders van aandelen zijn gerechtigd tot dividend zoals dit jaarlijks wordt gedeclareerd op basis van het besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders betreffende de resultaatbestemming. De aandeelhouders hebben het recht om per aandeel één stem uit te brengen tijdens vergaderingen van de vennootschap.

In 2013 is het vorig jaar voorgestelde bedrag van € 92 miljoen (2012: € 74 miljoen) als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouder.

Reserve omrekeningsverschillen

De reserve omrekeningsverschillen omvat alle koersverschillen op vreemde valuta die ontstaan door de omrekening van de jaarrekening van buitenlandse activiteiten, evenals door de omrekening van verplichtingen waarmee de netto-investering van de vennootschap in een buitenlandse groepsmaatschappij is afgedekt.

Afdekkingsreserve

De afdekkingsreserve bestaat uit de cumulatieve mutatie in de reële waarde van afdekkingsinstrumenten wanneer de afgedekte transactie nog niet heeft plaatsgevonden of de afgedekte positie nog niet is beëindigd.

Reële-waardereserve

De reële-waardereserve omvat de cumulatieve mutatie in de reële waarde van voor verkoop beschikbare beleggingen totdat de belegging niet langer in de balans wordt opgenomen.

Actuariële reserve

De actuariële reserve heeft betrekking op de actuariële winsten en verliezen, bestaande uit het verschil tussen de werkelijke en de verwachte mutaties in de pensioenverplichtingen en beleggingsresultaten op pensioenactiva.

Algemene reserve

De verwerking in het eigen vermogen is na aftrek van belasting.

Dividend

De voorgestelde winstbestemming is opgenomen onder 'Overige gegevens' op pagina 134.

11

Aan komende jaren toe te rekenen baten

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Financieringsvoordelen	3	5
Afkoopsommen	130	139
Aan komende jaren toe te rekenen baten	133	144
Af: naar kortlopend	-11	-10
Totaal langlopend	122	134

Ultimo 2013 betreffen de aan komende jaren toe te rekenen baten het saldo van financieringsvoordelen en de afkoopsom loonkostensprong als gevolg van de verzelfstandiging van het spoorwegpensioenfonds in 1994.

12

Leningen en overige financiële verplichtingen, inclusief derivaten

Deze toelichting bevat informatie over de contractuele bepalingen van de rentedragende leningen en overige financiële verplichtingen van de Groep, die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Leningen en overige financiële verplichtingen

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Langlopende verplichtingen		
Onderhandse leningen	618	520
Financiële leaseverplichtingen	75	5
Voor afdekking gebruikte renteswaps	38	52
Totaal	731	577
Kortlopende verplichtingen		
Onderhandse leningen	44	48
Financiële leaseverplichtingen	13	-
Totaal	57	48
Totaal verplichtingen	788	625

Onder de onderhandse leningen is een totale schuld van HSA opgenomen eind 2013 van € 195 miljoen (2012: € 80 miljoen). Hiervan is € 153 miljoen opgenomen onder de langlopende verplichtingen voor het deel dat na 2014 wordt betaald. Het gedeelte dat in 2014 wordt betaald (€ 42 miljoen) is opgenomen onder kortlopende verplichtingen. De rente is vast en bedraagt 3,027%.

In 2013 is voor een totaalbedrag van € 88 miljoen een financial lease contract aangegaan voor de lease van een aantal bussen. Deze verplichting is onderverdeeld in € 75 miljoen lang- en € 13 miljoen kortlopend.

Het met de leningen en overige financiële verplichtingen samenhangende liquiditeits-, valuta-, en renterisico van de Groep wordt nader toegelicht in noot 28.

13

Personeelsbeloningen

De personeelsbeloningen omvatten:

- verplichtingen aan vervroegd uitgetreden personeelsleden omvattend het bedrag van de toekomstige uitkering die voormalige werknemers ontvangen op grond van de toenmalige VUT-regeling en in het kader van de overgangsregeling vervroegde uittreding bij 40 dienstjaren (OVUT);
- andere werknemersvergoedingen op lange termijn waaronder jubileumuitkeringen;
- verplichtingen als gevolg van arbeidsongeschiktheid en aanvullingen op sociale uitkeringen;
- verplichtingen in verband met toegezegd-pensioenregelingen (voor nadere toelichting zie pagina 105 tot en met 107).

Personeelsbeloningen

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Toegezegd-pensioenregelingen	4	3
Andere langetermijnpersoneelsverplichtingen	28	27
OVUT	5	5
Totaal	37	35

Pensioenverplichtingen

Voor het personeel van de NS groepsmaatschappijen gelden de pensioenregelingen van de volgende pensioenfondsen met vermelding van de aantallen aangesloten actieve deelnemers (ultimo 2013):

Actieve deelnemers

Spoorwegpensioenfonds	15.797
Bedrijfstakpensioenfonds Horeca & Catering	3.143
Bedrijfstakpensioenfonds voor het levensmiddelenbedrijf	631
Aanvullende pensioenregeling Servex	106
Railways Pension Scheme Merseyrail	599
Railways Pension Scheme Northern Rail	2.297
Greater Anglia	2.360
Abellio London	1.616
Qbuzz	2.360

In alle gevallen waarin sprake is van aansluiting bij bedrijfstakpensioenfondsen geldt dat NS groepsmaatschappijen geen verplichting hebben tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van de toekomstige premies. Evenmin kunnen de NS groepsmaatschappijen rechten doen gelden op eventuele overschotten in de fondsen. Als gevolg hiervan zijn deze toegezegd-pensioenregelingen conform IFRS in deze jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling.

Het totale bedrag aan pensioenpremies ten laste van de winst-en-verliesrekening was in 2013 € 60 miljoen (2012: € 44 miljoen). De herziening van het vergelijkende cijfer 2012 is het gevolg van de toegepaste stelselwijziging personeelsbeloningen (zie pagina 80).

De pensioenregeling voor de bedrijfstak Spoorwegen is ondergebracht bij het Spoorwegpensioenfonds. Deze regeling wordt voor de financiële verantwoording als een toegezegde-bijdrageregeling gekwalificeerd. De premie die met het spoorwegpensioenfonds is overeengekomen, is een vaste, vooraf vastgestelde, jaarlijkse premie, uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag. Deze stijgt tot uiteindelijk 20%. Van de pensioenpremie die aan het Spoorwegpensioenfonds wordt afgedragen, komt 2/3 deel voor rekening van de onderneming en 1/3 deel voor rekening van de medewerkers.

De onderneming heeft na betaling van de overeengekomen premie geen verplichting tot het betalen van aanvullende bedragen in geval sprake zou zijn van een tekort bij het pensioenfonds. De actuariële risico's en de beleggingsrisico's liggen bij het pensioenfonds en zijn deelnemers.

Voor Abellio London en Qbuzz geldt een toegezegde-bijdrageregeling.

Merseyrail, Northern Rail en Greater Anglia

De Engelse treinbedrijven hebben het beheer van de pensioenregeling voor hun personeel ondergebracht bij fondsen binnen het Railways Pension Scheme. De betreffende fondsen zijn te beschouwen als ondernemingspensioenfonds en de pensioenregeling als een toegezegd-pensioenregeling (eindloonregeling). De pensioenregeling van Greater Anglia kwalificeert met ingang van 2013 eveneens als een toegezegd-pensioenregeling als gevolg van de verwachte concessieverlenging en toepassing van IAS19R.

De toegezegd-pensioenregelingen worden beheerd door 'The Railways Pension Trustee Company Limited' dat juridisch is afgescheiden van de Groep. Het bestuur van het pensioenfonds is wettelijk verplicht te handelen in de beste belangen van de deelnemers aan de regeling en is verantwoordelijk voor het formuleren van bepaalde beleidsonderdelen (bijvoorbeeld beleggings-, bijdrage- en indexatiebeleid) van het fonds.

Bij wet is bepaald dat ten minste elke 3 jaar een actuariële waardering plaatsvindt waarbij een volledige financiering van het pensioenplan wordt nagestreefd. Van het totaal van berekende pensioenlasten komt 60% voor rekening van de werkgever en 40% voor rekening van de werknemers. Als gevolg van deze toegezegd-pensioenregelingen loopt de Groep actuariële risico's, zoals lang-levenrisico, valutarisico, renterisico en marktrisico (beleggingsrisico).

Het nadelige verschil tussen pensioenverplichtingen en pensioenvermogen is opgenomen onder de overige lang-

lopende verplichtingen en omvat het bedrag dat over de lengte van de concessieperiode zal leiden tot betaling. Het bedrag dat aan het einde van de concessieperiode resteert, is niet in de balans opgenomen, omdat dit tot de verplichtingen van de volgende concessieverkrijger zal behoren.

De pensioenverplichtingen en het pensioenvermogen zijn bepaald op de actuariële berekeningen die per 31 december zijn uitgevoerd.

Uitgangspunten

Bij de bepaling van de pensioenverplichtingen en het pensioenvermogen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd (gebaseerd op gewogen gemiddelde):

Uitgangspunten

	2013	2012
Disconteringsvoet	4,6%	4,6%
Loonsomstijging	3,9%	3,4%
Pensioenstijging	2,7%	2,2%
Inflatie	3,4%	2,9%

Tabel voor de levensverwachtingen: 2010 SFO valuation.

Samenstelling

De samenstelling van de pensioenverplichtingen is als volgt:

Samenstelling van de pensioenverplichtingen

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Reële waarde van de fondsbeleggingen	781	375
Contante waarde van de toegezegd-pensioenrechten	1.173	513
Nadelig verschil (brutoverplichting)	392	138
Af: Aandeel van de deelnemers	157	55
Af: Nadelig verschil aan het einde van de concessieperiode	231	80
Afwaardering pensioenoverschot	-	-
Netto verplichtingen van de Groep over de concessieperiode	4	3

De kwalificatie van de pensioenregeling van Greater Anglia als een toegezegde pensioenregeling leidt tot een verhoging van de fondsbeleggingen met € 348 miljoen en de contante waarde van de toegezegd-pensioenrechten met € 528 miljoen in 2013, echter de netto verplichting van de Groep over de concessieperiode voor Greater Anglia is nihil.

Ultimo 2013 en 2012 resulteert de actuariële berekening voor de regelingen van Merseyrail en Northern Rail in een verplichting.

Gevoeligheidsanalyse

Redelijkerwijs mogelijke wijzigingen op balansdatum in een van de relevante actuariële veronderstellingen, waarbij andere veronderstellingen constant blijven, zouden de volgende invloed hebben op de brutoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten.

Gevoeligheidsanalyse

(verandering met 0,25%)

	Toename	Afname
Disconteringsvoet	66	167
Inflatie	67	168
Toekomstige salarisverhogingen	34	33

Verandering van de sterfteverwachting met 1 jaar zou een invloed hebben van € 29 miljoen op de brutoverplichting.

De invloed van deze wijzigingen op de netto verplichtingen van de Groep over de concessieperiode is naar verwachting beperkt gezien de overdracht van verplichtingen aan het einde van de concessie.

Verloop

Het verloop van het pensioenvermogen en van de pensioenverplichtingen is als volgt:

Verloop van het pensioenvermogen

In miljoenen euro's	2013	2012
Fondsbeleggingen op 1 januari	375	331
Toevoeging nieuwe pensioenregelingen	348	-
Rentebaten	32	16
Pensioenpremies	39	20
Uitbetaalde pensioenen	-23	-9
Administratiekosten	-4	-1
Rendement op fondsbeleggingen, exclusief rentebaten	28	10
Koersresultaat	-14	8
Fondsbeleggingen op 31 december	781	375
Toegezegd-pensioenrechten op 1 januari	513	486
Toevoeging nieuwe pensioenregelingen	528	-
Pensioenlasten	42	25
Interestkosten	45	23
Uitbetaalde pensioenen	-23	-9
Actuariële winst of verlies als gevolg van:		
-demografische veronderstellingen	-	-3
-financiële veronderstellingen	88	-17
-aanpassing op grond van ervaringen	-	-3
Koersresultaat	-20	11
Toegezegd-pensioenrechten op 31 december	1.173	513

Samenstelling pensioenvermogen

De samenstelling van het pensioenvermogen is als volgt:

Samenstelling van het pensioenvermogen

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Aandelen	347	142
Vastrentende waarden	104	55
Vastgoed	74	35
Geldmiddelen	66	52
Overig	190	91
Totaal	781	375

De vermogensbeheerder van het Railway Pension Scheme heeft een strategie gericht op consistentie in de individuele fondsen. Deze strategie omvat onder andere het bepalen van

een minimum risico niveau om aan de financieringseis te voldoen en het ontwikkelen van liquiditeitsbudgetten om de liquiditeit van de beleggingen in lijn te brengen met de verwachte kasstroom uit de pensioenverplichtingen. De vermogensbeheerder ontvangt periodieke economische- en marktupdates op basis waarvan de resultaten van het strategisch beleggingsbeleid tegen het licht worden gehouden. Er is gekozen voor een flexibele vermogensmix waarmee het risicoprofiel wordt gereduceerd.

Pensioenkosten in de winst-en-verliesrekening

In miljoenen euro's	2013	2012
Pensioenlasten	26	15
Renteresultaat	-	-
Administratiekosten	2	1
Totaal	28	16

Niet-gerealiseerde actuariële resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen

In miljoenen euro's	2013	2012
Actuariële winst of verlies als gevolg van:		
-demografische veronderstellingen	-	3
-financiële veronderstellingen	-87	18
-aanpassing op grond van ervaringen	-	3
Rendement op fondsbeleggingen, exclusief rentebaten	28	10
Resultaat veranderingen in de concessie	28	-16
Veranderingen in deelnemersaandeel	34	-13
Totaal	3	5

De Groep verwacht € 32 miljoen te moeten bijdragen aan bovengenoemde toegezegd-pensioenregelingen in 2014. In 2013 was de bijdrage € 28 miljoen.

OVUT

Als gevolg van de CAO die in 1998 is afgesloten voor de sociale eenheid van de Groep is de VUT-regeling destijds vervangen door de vroegpensioenregeling. Voor personeelsleden die vóór de vroegpensioenleeftijd 40 dienstjaren bereiken en zijn geboren voor 1950 geldt een overgangsregeling. Voor personeelsleden die vóór de vroegpensioenleeftijd 40 dienstjaren bereiken en zijn geboren na 1949 geldt dat het voor deze categorie werknemers gereserveerde bedrag is ingezet voor de levensloopregeling. De uitvoering van deze overgangsregeling is overgedragen aan het Spoorwegpensioenfonds. Ter afdekking van de verplichtingen is een bedrag ineens ter beschikking gesteld aan het Spoorweg-

pensioenfonds. Afrekening zal plaatsvinden op basis van nacalculatie.

Andere langetermijnpersoneelsverplichtingen

Hieronder zijn opgenomen jubileumverplichtingen. Voor de berekening van de jubileumverplichtingen wordt de prognosetafel 2012-2062 gebruikt.

Het verloop van de voorziening is als volgt:

Verloop van de voorziening voor jubileumverplichtingen

	2013	2012
Verplichtingen op 1 januari	27	23
Toename door nieuwe concessies	1	-
Uitkeringen	-2	-2
Actuarieel resultaat	1	5
Oprenting	1	1
Verplichtingen op 31 december	28	27

Het kortlopend deel van deze voorziening bedraagt € 2 miljoen.

De gevoeligheden zijn als volgt:

	Wijziging verplichting 2013
Gevoeligheden	
Disconteringsvoet (-0,5%)	3,8%
Loonsomstijging (-0,5%)	-3,6%
Carrierekansen (+25%)	2,5%
Ontslagkansen (+25%)	4,1%

14

Voorzieningen

In miljoenen euro's	Reorganisatie kosten en non-activiteits- regeling	Voorziening bodem- sanering	Voorziening verlieslatende contracten	Overige voorzieningen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2013	9	102	262	79	452
Dotatie	42	-	111	27	180
Oprenting	-	-	15	-	15
Onttrekking	-6	-9	-220	-25	-260
Vrijval	-	-2	-	-7	-9
Boekwaarde per 31 december 2013	45	91	168	74	378
Langlopend	42	82	1	57	182
Kortlopend	3	9	167	17	196

Reorganisatiekosten en non-activiteitsregelingen

De voorziening voor reorganisatiekosten en non-activiteitsregelingen heeft tot doel het dekken van de kosten die in het kader van reorganisatiemaatregelen worden gemaakt. Het grootste deel van de voorziening is nodig voor afvloeiingsregelingen, overbruggingsbetalingen en herplaatsing van personeelsleden van wie de functie is opgeheven bij reorganisaties. De toevoeging aan de voorziening bestaat met name uit verwachte reorganisatiekosten als gevolg van het TOP programma. De berekening van de toevoeging is gebaseerd op de huidige arbeidsvoorwaarden. De voorziening is berekend met behulp van een disconteringsvoet van 4%. De Groep verwacht dat er tot 2018 onttrekkingen aan deze voorziening zullen plaatsvinden.

Voorziening voor bodemsanering

De voorziening voor bodemsanering dient voor beheersing en opheffing van milieuschade.

De voorziening is berekend met behulp van een disconteringsvoet van gemiddeld 1% (2012: 1%).

De Groep verwacht dat tot 2030 verplichtingen uit hoofde van deze voorziening zullen voortvloeien. Een substantieel deel van deze voorziening betreft de voorziening die in 2030 zal moeten reteren. Dit deel heeft een langlopend karakter. Elke 5 jaar zal een herijking plaatsvinden die kan leiden tot veranderingen in het dotatiebeleid.

Voorziening voor verlieslatende contracten

Deze voorziening heeft voornamelijk betrekking op de verlieslatende concessieovereenkomst inzake de exploitatie van de HSL-Zuid. Gesprekken met de Staat hebben in 2012 geresulteerd in een definitief beleidsvoornemen van de minister om tot een integratie van diensten over de HSL-Zuid en het hoofdrailnet over te gaan in een nieuwe onderhands te gunnen concessie aan NS per 1 januari 2015. De huidige

concessie van HSA, met een oorspronkelijke looptijd van 15 jaar, zal worden ingetrokken en de Concessieovereenkomst zal voortijdig worden beëindigd. NS heeft zich tegenover uitvoering van het (gepubliceerde) voorgenomen beleid jegens de Staat voor de exploitatie en de concessieverplichtingen van HSA tot 2015 garant gesteld. Tevens is overeengekomen dat de verschuldigde gebruiksvergoeding in 2012 wordt verlaagd met € 206 miljoen in verband met exogene factoren (EMC-ERMTS problematiek). Op 17 januari 2013 is de Fyra verbinding Amsterdam – Brussel uit voorzorg stilgelegd als gevolg van veiligheidsproblemen met het V250-materieel en later in het jaar is besloten het V250-materieel definitief niet meer in te zetten (zie noot 1).

Ultimo 2013 is de voorziening verlieslatend contract voor de HSL-Zuid berekend op basis van de beste schatting op balansdatum van de contante waarde van de verwachte nettokosten van voortzetting van de huidige concessieovereenkomst tot 1 januari 2015, het moment waarop de huidige concessieovereenkomst in het beleidsvoornemen van de minister wordt beëindigd.

De voorziening is berekend met behulp van een disconteringsvoet van 4% (2012: 8%). De disconteringsvoet is verlaagd als gevolg van gewijzigd risicoprofiel en looptijd van de voorziening. Ultimo 2013 bedraagt de voorziening verlieslatend contract HSL-Zuid € 167 miljoen (2012: € 249 miljoen). In 2013 is, naast een oprenting van € 15 miljoen, een bedrag van € 207 miljoen aan de voorziening onttrokken (2012: € 188 miljoen) en € 110 miljoen gedoteerd (2012: € 6 miljoen).

Overige voorzieningen

Overige voorzieningen betreffen onder andere voorzieningen voor schade ten gevolge van ongevallen en brand en voorziening voor risico's als gevolg van de ontbinding van crossborder-leasetransacties.

15

Overlopende posten

Onder de overlopende posten is met name de verplichting opgenomen voor vernieuwing van spooransluitingen.

16

Crediteuren en overige schulden

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012*
Vooruitontvangen bedragen uit onderhanden werken	30	55
Handelscrediteuren	257	300
Kortlopend deel van aan komende jaren toe te rekenen baten	11	10
Overige belastingen en sociale lasten	93	66
Overige schulden	468	457
Overlopende passiva	322	360
Totaal	1.181	1.248

* De herziening van de vergelijkende cijfers is het gevolg van de toegepaste stelselwijziging reservering vrijetijdsaanpakken (zie pagina 80).

Onder de overlopende passiva zijn de inzake FENS ontvangen gelden begrepen. Van deze post heeft naar verwachting circa € 77 miljoen een looptijd langer dan 1 jaar. Daarnaast is onder de crediteuren en overige schulden een bedrag opgenomen van € 21 miljoen met betrekking tot verbonden partijen.

Het liquiditeitsrisico van de Groep uit hoofde van handelscrediteuren en overige te betalen posten staan vermeld in noot 28.

Voor een nadere toelichting op de post vooruitontvangen bedragen uit onderhanden werken wordt verwezen naar noot 8.

17

Vooruitontvangen baten

Dit betreft voornamelijk vooruitontvangen baten Studentenkort en vooruitontvangen abonnementsgelden (ultimo 2012: vooruitontvangen abonnementsgelden). Zie ook toelichting debiteuren in noot 8.

18

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Langlopende contracten

Ultimo 2013 bestaat een aantal meerjarige financiële verplichtingen jegens derden. In de eerste plaats hebben deze betrekking op operationele leaseovereenkomsten voor treinen, bedrijfsauto's en reproductieapparatuur. In de tweede plaats gelden meerjarige contracten voor dienstverlening door derden op het gebied van automatisering, arbozorg, onderhoud en schoonmaak. Voor langlopende huurcontracten van kantoorruimten bedragen de totale verplichtingen circa € 90 miljoen (2012: circa € 85 miljoen).

De verschuldigde bedragen uit hoofde van niet-opzegbare operationele leaseovereenkomsten vervallen als volgt:

Operationele leaseverplichtingen

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
< 1 jaar	142	233
1 - 5 jaar	230	371
> 5 jaar	421	26
Totaal	793	630

In 2005 heeft de Groep met Essent een achtjarig contract (2007-2014) afgesloten voor de levering van tractie-elektriciteit aan het materieelpark in Nederland. De transportkosten van tractie-elektriciteit vallen buiten dit contract. De waarde van het contract boven een afgesproken grens wordt als borgstelling afgegeven door Essent of gestort door Essent. De storting en verplichting, indien deze er zijn, worden met elkaar gesaldeerd aangezien beide onlosmakelijk met elkaar samenhangen. Ultimo 2013 bedraagt de afnameverplichting € 108 miljoen (2012: € 190 miljoen). Verder bestaan enkele meerjarige contracten voor de levering van verbruiksmaterialen, waaronder de levering van energie en (diesel)olie. Deze contracten hebben een beperkte omvang.

Abellio heeft voor enkele dochters brandstof-hedgecontracten afgesloten om zich deels in te dekken tegen de bewegingen in de brandstofprijzen en de daarmee samenhangende valutarijso's. Hiertoe worden voor een gedeelte van haar brandstofkosten maandelijks forward-contracten gebruikt voor een

toekomstige periode (variërend tussen ultimo 2014 en 2016) ter dekking van de risico's ten aanzien van de brandstofkosten en de daarmee samenhangende valutarisico's. Ten aanzien van deze forward-contracten heeft Abellio garanties afgegeven voor een bedrag van € 10 miljoen.

Abellio heeft in 2013 een overeenkomst gesloten voor de aankoop van treinen voor een bedrag van € 140 miljoen (levering in 2016). Tevens is een sale-en-leaseback contract afgesloten voor deze investering. De lessor draagt zorg voor de aanbatalingen (€ 42 miljoen betaald in 2013). De resterende verplichting voor Abellio, ter grootte van de operationele leaseverplichting, is in bovenstaand overzicht begrepen.

Fiscale eenheid

Nagenoeg alle tot de Groep behorende dochterondernemingen zijn voor de vennootschapsbelasting gevoegd in de fiscale eenheid NS, met uitzondering van buitenlandse concernonderdelen. Dientengevolge is de Groep hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de in de fiscale eenheid opgenomen dochterondernemingen.

Investeringsverplichtingen

Ultimo 2013 heeft de Groep investeringsverplichtingen uitstaan voor circa € 330 miljoen (2012: circa € 360 miljoen), voornamelijk voor de aankoop en revisie van treinen.

Voorwaardelijke verplichtingen

Van het aandeel van de Groep in het geplaatste aandelenkapitaal (omgerekend € 125 miljoen) van Eurofima AG is omgerekend € 25 miljoen gestort. De Groep heeft een direct opeisbare volstortingsverplichting en garantieverplichtingen voor omgerekend € 221 miljoen. Ten behoeve van Eurofima-leningen welke geen onderdeel uitmaken van de crossborder-leasefinanciering(en) zijn zekerheden verstrekt in de vorm van een pandrecht op rollend materieel.

Daarnaast hebben de Groep en geconsolideerde deelnemingen borgstellingen, bereidverklaringen en garanties afgegeven voor een totale waarde van circa € 635 miljoen (2012: circa € 325 miljoen).

Als gevolg van de afspraken over de IC Brussel met de Belgische vervoerder houdt de Groep rekening met een voor de Groep negatief saldo in de verrekening van de exploitatielasten van dit traject. De omvang van dit saldo is afhankelijk van het exploitatieresultaat op dat traject.

Tegen NS en/of groepsmaatschappijen zijn claims ingediend die door haar worden betwist. Hoewel de afloop van deze geschillen niet met zekerheid kan worden voorspeld, is de verwachting dat deze geen negatieve financiële gevolgen van materiële betekenis zullen hebben. Voor toelichting ten aanzien van de claim van AnsaldoBreda wordt verwezen naar noot 1.

Concessies

De Groep heeft de volgende concessies

	Expiratiedatum
Hoofdrailnet	31/12/2014
HSL-Zuid	30/6/2024
Regionale vervoersconcessies	zie hierna
Merseyrail Electrics-concessie rondom Liverpool (Engeland)	20/7/2028
Northern Rail-concessie in Engeland	31/3/2014
Greater Anglia-concessie in Engeland	19/7/2014
Abellio-concessies in Duitsland	zie hierna
Abellio London-concessies in Engeland	zie hierna
Qbuzz	zie hierna

Hoofdrailnet

Deze concessie is verleend door het ministerie van Infrastructuur en Milieu en betreft het reizigersvervoer per spoor op het hoofdrailnet in Nederland. NS stelt jaarlijks een vervoerplan op dat de instemming behoeft van de minister van Infrastructuur en Milieu. NS dient, met het aangeboden vervoer, te zorgen voor waarborging van het publieke belang van personenvervoer per trein. Dit betekent dat NS een bijdrage levert aan bereikbaarheid van grote steden, economische kerngebieden en de landsdelen en zorgt voor toegankelijkheid voor iedereen. Ook moet het aanbod van NS gericht zijn op groei. Daarnaast dient NS in het kader van het publiek belang haar operationele performance op orde te hebben, gemeten op een vijftal zorgaspecten: waarborging van de sociale veiligheid, op tijd rijden, het bieden van een goede service (reinheid en informatieverstrekking bij ontregelingen) en het bieden van een redelijke kans op een zitplaats.

Met de overheid zijn onder andere afspraken gemaakt dat rollend materieel ten bate van de uitvoering van het hoofdrailnet tegen boekwaarde c.q. leasecontracten worden overgenomen door de nieuwe concessiehouder, indien NS op termijn de concessie van het hoofdrailnet zou verliezen.

De concessie heeft een looptijd van 1 januari 2005 tot 1 januari 2015. NS was in 2013 een concessieprijs verschuldigd van € 30 miljoen, in 2014 bedraagt deze eveneens € 30 miljoen. Daarnaast kan de minister aan NS een boete van maximaal € 2,75 miljoen per jaar opleggen als de afgesproken prestaties uit het vervoerplan niet worden gehaald.

HSL-Zuid

De concessie is gegund op basis van een openbare aanbesteding aan HSA, waarvan NS en KLM aandeelhouder zijn. De contractuele verplichtingen bestaan onder meer uit minimumfrequenties en maximumrijtijden, alsmede kwaliteitseisen (punctualiteit) en eisen aan klanttevredenheid/toegankelijkheid.

De looptijd van de concessie was oorspronkelijk 15 jaar. De aanvangsdatum is een aantal malen uitgesteld en door de Staat vastgesteld op 1 juli 2009. In de overeenkomst zijn geen opties tot verlenging opgenomen en ten aanzien van beëindi-

ging is opgenomen dat dit alleen mogelijk is door intrekking door de minister. Gesprekken met de Staat hebben geresulteerd in een definitief beleidsvoornemen van de minister om de huidige concessie in te trekken per 1 januari 2015, alsmede per die datum de concessieovereenkomst te zullen beëindigen en vervolgens tot een integratie van diensten over de HSL-Zuid en het hoofdrailnet over te gaan in een nieuwe onderhands aan NS te gunnen geïntegreerde concessie met een looptijd van 10 jaar. Op 2 januari 2013 heeft publicatie van het voornemen plaatsgevonden.

NS heeft zich tegenover uitvoering van het (gepubliceerde) voorgenomen beleid jegens de Staat voor de exploitatie en de concessieverplichtingen van HSA tot 2015 garant gesteld. Ultimo 2013 is de voorziening verlieslatend contract voor de HSL-Zuid berekend op basis van de contante waarde van de verwachte nettokosten van voortzetting van de huidige concessieovereenkomst tot 1 januari 2015 (zie toelichting op voorzieningen).

De jaarlijkse gebruiksvergoeding bedraagt € 148 miljoen prijspeil 2000 (wordt geïndexeerd) met ingroeieregeling/korting voor de eerste 4 jaren. De gebruiksvergoeding in 2013 bedroeg € 161 miljoen (2012: € 126 miljoen). In 2012 is een eenmalige verlaging van € 206 miljoen van de schuld overeengekomen in verband met exogene factoren (EMC-ERMTS problematiek). De ultimo 2013 resterende verplichting van totaal € 195 miljoen zal in jaarlijkse termijnen van € 40 miljoen (nominaal) worden betaald. Voor rijtijden en frequentie Parijs is een neerwaartse correctie op de jaarlijkse gebruiksvergoeding toegekend van € 14 miljoen. Onder bepaalde omstandigheden kunnen heronderhandelingen over onder meer de gebruiksvergoeding plaatsvinden.

Regionale vervoersconcessies

Betreft het reizigersvervoer per spoor op de hieronder aangegeven verbindingen.

In de concessie zijn de voorwaarden aangegeven betreffende frequentie, toegankelijkheid, serviceniveau en dergelijke. De volgende drie concessies zijn in 2012 verlengd en hebben een looptijd tot en met 12 december 2015:

- Gouda – Alphen aan den Rijn;
- Zwolle – Kampen;
- Rotterdam – Hoek van Holland Strand.

De concessies zijn verleend door de betrokken provincies of stadsregio. Voor de uitvoering van de concessies wordt een vergoedingsbedrag ontvangen van de concessieverlener.

Merseyrail-concessie

Deze concessie wordt in een 50/50 joint venture uitgevoerd met Serco, een beursgenoteerde Britse onderneming. Het betreft het reizigersvervoer per trein op het spoornetwerk in de omgeving van Liverpool. Het aantal treinkilometers is ongeveer 6 miljoen per jaar.

Er is een verplichting tot uitvoering van de vastgestelde dienstverlening (dienstregeling, kwaliteit van de dienstregeling) tegen een vastgestelde vergoeding van de regionale overheid. Elke vijf jaar vindt een evaluatie plaats waarbij zal

worden getoetst of de operaties nog steeds “efficiënt” zijn. De eerste evaluatie heeft in 2008 plaatsgevonden. De looptijd van de concessie is 25 jaar (tot en met 20 juli 2028). Er is een optie voor verlenging met vijf jaar. Indien het contract niet wordt nagekomen, kan de concessie worden beëindigd. In dit geval bedraagt de hoogte van de financiële exposure £ 5 miljoen. De jaarlijkse vergoeding van de overheid (subsidie) is vastgelegd in het contract, en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Northern Rail-concessie

Deze franchise wordt in een 50/50 joint venture uitgevoerd met Serco, een beursgenoteerde Britse onderneming. Het betreft het regionale en stedelijke reizigersvervoer in Noord-Engeland. Het aantal treinkilometers van deze franchise is ongeveer 45 miljoen per jaar. Er is een verplichting tot uitvoering van de vastgestelde dienstverlening (dienstregeling, kwaliteit van de dienstregeling) tegen een van tevoren vastgelegde vergoeding van de overheid (subsidie), die jaarlijks wordt geïndexeerd. De oorspronkelijke looptijd is tot en met 31 maart 2014. In januari 2014 is een overeenkomst op de belangrijkste voorwaarden tot stand gekomen waardoor Abellio 22 maanden langer mag rijden, tot 6 februari 2016, met een optie tot verlenging met nog 2 maanden. Indien het contract niet wordt nagekomen, kan de franchise worden beëindigd. In dat geval is de financiële exposure £ 16 miljoen.

Greater Anglia-concessie

In 2011 heeft Abellio de Greater Anglia concessie gewonnen. Deze franchise wordt uitgevoerd door de 100% deelneming Abellio Greater Anglia Ltd. Het betreft reizigersvervoer per trein op het spoornetwerk in de Anglia regio in Oost-Engeland. Het aantal treinkilometers van deze franchise is ongeveer 34 miljoen per jaar. De franchise is van start gegaan op 5 februari 2012 en loopt tot en met 19 juli 2014. Naar verwachting wordt in mei/juni 2014 een interim franchiseovereenkomst getekend omtrent een verlenging met 27 maanden, tot 10 oktober 2016, met een optie tot een verlenging met nog 6 maanden. Er is een verplichting tot uitvoering van de vastgestelde dienstverlening (dienstregeling, kwaliteit van de dienstregeling) tegen een van tevoren vastgelegde vergoeding aan de overheid, die jaarlijks wordt geïndexeerd. Indien het contract niet wordt nagekomen, kan de franchise worden beëindigd. In dat geval is de financiële exposure £ 10 miljoen. Tevens zijn er een vijftigtal franchise verplichtingen die moeten worden nagekomen tijdens de duur van de concessie, met boeteclausules indien de verplichtingen niet worden nagekomen.

Concessies in Duitsland

Abellio exploiteert diverse treindiensten in de regio's NoordRijn-Westfalen. De concessies hebben een looptijd die eindigt variërend tussen 2019 en 2028. In 2012 is de railconcessie Saale-Thüringen-Südharz-Netz verworven met een startdatum in december 2015 en een jaaromzet van circa € 130 miljoen. In 2013 is de railconcessie Niederrhein-Netz gewonnen met een startdatum in december 2016 en een

jaaromzet van circa € 42 miljoen. Na de verkoop van de busbedrijven in Hessen exploiteert Abellio alleen een buscontract in de regio Saksen met een looptijd tot 2022. Op 31 december 2013 exploiteerde Abellio 92 bussen en 29 treinen in Duitsland.

Concessies in Tsjechië

Met de verkoop van PROBO eind november 2013, heeft Abellio geen activiteiten meer in Tsjechië.

Concessies in Londen

Abellio London exploiteert 42 buslijnen in Londen vanuit 5 depots en 37 buslijnen in Surrey. De concessies hebben een looptijd van gemiddeld 5 jaar die eindigt variërend tussen 2014 en 2019.

Concessies Qbuzz

Qbuzz exploiteert regionale busconcessies in Friesland (tot en met december 2016), Groningen-Drenthe (in 2012 met 2 jaar verlengd tot december 2017) en Utrecht (8 december 2013 tot 8 december 2023). Op 31 december 2013 exploiteerde Qbuzz ruim 700 bussen en 26 trams.

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING 2013

19

Opbrengsten

De opbrengsten kunnen als volgt worden uitgesplitst naar opbrengstcategorïeën:

Opbrengstcategorïeën

In miljoenen euro's	2013	2012
Reizigersvervoer	3.603	3.568
Knooppuntontwikkeling en -exploitatie	630	735
Overige activiteiten	67	58
Intra groep eliminaties	-105	-95
Totaal omzet	4.195	4.266
Geactiveerde productie eigen bedrijf	176	159
Overige opbrengsten	235	213
Totaal opbrengsten	4.606	4.638

Onder omzet knooppuntontwikkeling en -exploitatie is een bedrag begrepen van € 131 miljoen (2012: € 248 miljoen) met betrekking tot ontwikkelactiviteiten.

BEDRIJFSLASTEN

20

Kosten personeel

In miljoenen euro's	2013	2012
Lonen en salarissen	1.260	1.187
Premies sociale verzekeringen	167	159
Bijdragen aan toegezegde-bijdrage pensioenregelingen	32	28
Bijdragen aan toegezegd-pensioenregelingen	28	16
Overige personeelskosten	76	96
Inhuur personeel	99	120
Totaal	1.662	1.606

De gemiddelde personeelsbezetting, uitgedrukt in mensjaren:

Gemiddelde personeelsbezetting

	2013	2012
Reizigersvervoer	25.174	24.342
Knooppuntontwikkeling en -exploitatie	3.312	3.213
Overige activiteiten	499	470
Totaal	28.985	28.025

Beloningen van bestuurders

Inleiding

In 2012 heeft herijking plaatsgevonden van het beloningsbeleid voor de directie van NS. Daarbij is er gekeken naar de maatschappelijke ontwikkelingen op dit gebied in Nederland. Ultimo 2012 is er een nieuw beloningsbeleid voor NS-directieleden ingevoerd dat van toepassing is op de vanaf dat moment aan te trekken directieleden.

Remuneratie 2013

De remuneratie voor de in 2013 aangetrokken president-directeur is gebaseerd op dit nieuwe beloningsbeleid. De remuneratie voor de op 1 januari 2013 zittende directieleden is gebaseerd op het beloningsbeleid zoals dat daarvoor van toepassing was.

Kerndoelstelling van het nu geldende beloningsbeleid is de raad van commissarissen in staat te stellen om goed gekwalificeerde leden voor de directie aan te trekken en te behouden. Het beloningsbeleid dient de doelstellingen en strategie van NS te ondersteunen en te bevorderen.

De beloning wordt vastgesteld op voorstel van de remuneratiecommissie door de raad van commissarissen. De remuneratiecommissie bestaat uit mevrouw T.M Lodder (voorzitter), de heer C.J. Van den Driest en mevrouw I. Jankovich. Besproken zijn onder meer het beloningsbeleid, de targets en de jaarkalender.

Elementen van de beloning en de verhouding tussen de elementen

De beloning van de directie bestaat uit een vast inkomen met secundaire arbeidsvoorwaarden (onkostenvergoeding, leaseauto, pensioen) en een variabel inkomen korte termijn.

Hoogte van de beloning in relatie tot de externe beloningsmarkt

De totale beloning wordt op basis van het beloningsbeleid gebaseerd op een gewogen combinatie van de beloningsverhoudingen in twee externe Nederlandse referentiemarkten, t.w. 'publiek en semi-publiek' en 'privaat'. Op basis van de medianen uit deze markten wordt een gewogen mediaan vastgesteld in de verhouding 60 'publiek en semi-publiek': 40 'privaat'. Ten aanzien van de peergroep 'publiek en semi-publiek' is een groep samengesteld van organisaties die qua aard, omvang, complexiteit en impact zoveel mogelijk van vergelijkbare orde zijn als NS. Deze semi-publieke groep is eind 2012 vastgesteld en bestaat uit AMC, Belastingdienst, Connexxion, GVB, Havenbedrijf Rotterdam, Ministerie van I&M, ProRail en Vitens. Er wordt gekeken naar de 'total cash' beloning van de topbestuurders van deze organisaties. Voor de private markt wordt gekeken naar het beloningsniveau van Nederlandse bestuurdersfuncties met vergelijkbaar functieniveau. De bestuursfuncties bij NS worden hiertoe geanalyseerd met behulp van de functiewegingsmethodiek van HAY-Group, een methodiek die binnen NS ook voor andere functies wordt gebruikt. Het referentie-inkomen voor het vaste inkomen van de president-directeur ligt 20% boven het referentie-inkomen van de andere directieleden.

Per 1 januari 2013 is het vaste inkomen van de directieleden van NS aangepast met 0,5% en per 1 februari 2013 met 3%. Dit is conform de aanpassing die is afgesproken in de NS CAO en passend in het beloningsbeleid.

Prestatiecriteria variabel beloningsdeel

Het variabele inkomen is gericht op de realisatie van uitdagende doelstellingen binnen één boekjaar en bedraagt voor de huidige president-directeur op basis van het geldende beloningsbeleid maximaal 20% van het vaste inkomen. Het bedraagt voor de huidige directieleden maximaal 40% van het vaste inkomen, dit is gebaseerd op het voorheen geldende beloningsbeleid.

Het variabele deel is opgebouwd uit 2 categorieën, te weten het reizigersbelang en het bedrijfseconomische belang. In de onderlinge weging tussen de categorieën wordt een factor 75:25 gehanteerd. Het behalen van het gebudgetteerde bedrijfsresultaat voor interest en belastingen ("EBIT") wordt gehanteerd als bedrijfseconomische doelstelling. De categorie

reizigersbelang legt een nadrukkelijke link naar de maatschappelijk belangrijke “openbaar vervoer” functie. De doelstellingen hebben betrekking op algemeen klantoordeel, reizigerspunctualiteit en reputatie (“retrak-pulsescore”). Beide categorieën kennen objectief meetbare prestatiecriteria, waarvoor targets worden afgesproken die over een tijdvak van één jaar worden gemeten en beoordeeld. Een score van minder dan 90% in de kwalitatieve categorie en/of in de financiële categorie leidt er toe dat geen variabel inkomen over dat jaar wordt vastgesteld. In het beloningsbeleid is een claw-back clause opgenomen. De raad van commissarissen behoudt zijn discretionaire bevoegdheid tot het vaststellen van het variabel inkomen.

In 2013 is geen variabele beloning uitbetaald nadat de raad van commissarissen, gebruik makend van zijn discretionaire bevoegdheid, had besloten om over 2012 geen variabele beloning toe te kennen aan NS-directieleden. Ook in 2014 zal geen variabele beloning worden uitgekeerd gezien de prestaties van NS in 2013.

Pensioenregeling

De directieleden nemen deel aan de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds (Spoorwegpensioenfonds).

Arbeidsovereenkomsten

De heer T.H. Huges is met ingang van 1 oktober 2013 tot president-directeur van NS benoemd voor een periode van 4 jaar. In de met hem afgesloten arbeidsovereenkomst heeft de raad van commissarissen de corporate governance code nr. II.1.1 en nr. II.2.8 gevolgd ten aanzien van respectievelijk de duur van de benoeming en een eventuele schadeloosstelling, alsmede op basis van het goedgekeurde besluit een verlaging van het vaste inkomen met 15% ten opzichte van zijn voorganger. De variabele beloning bedraagt maximaal 20% van het vaste salaris. Voorts worden de kosten van de ziektekostenverzekering voor de heer Huges vergoed.

Mevrouw M.W.L. van Vroonhoven is per 1 augustus 2013 voor een periode van 4 jaar herbenoemd als lid van de directie van NS. In de met haar afgesloten arbeidsovereenkomst heeft de raad van commissarissen de corporate governance code nr. II.1.1 en nr. II.2.8 gevolgd ten aanzien van respectievelijk de duur van de benoeming en een eventuele schadeloosstelling. De variabele beloning bedraagt op basis van haar arbeidsovereenkomst maximaal 40% van het vaste salaris.

De heer E.M. Robbe is met ingang van 1 januari 2011 voor een periode van 4 jaar benoemd als lid van de directie van NS. Ook in zijn arbeidsovereenkomst zijn de hierboven genoemde corporate governance-uitgangspunten opgenomen. De variabele beloning bedraagt op basis van zijn arbeidsovereenkomst maximaal 40% van het vaste salaris.

Bezoldiging directie

De specificatie van de brutobeloningsbedragen per directielid die voor rekening van de vennootschap komen, zijn:

Bezoldiging directie

In euro's	2013	2012
T.H. Huges*		
Vast salaris	107.500	0
Variabele beloning	0	0
E.M. Robbe		
Vast salaris	391.586	379.210
Variabele beloning	0	0
M.W.L. van Vroonhoven		
Vast salaris	391.586	379.210
Variabele beloning	0	0
A. Meerstadt**		
Vast salaris	378.521	489.141
Variabele beloning	0	0
Totaal	1.269.193	1.247.561

*1 oktober tot en met 31 december 2013

** 1 januari tot en met 30 september 2013

Crisisheffing

Het bedrag aan bezoldiging directie is exclusief een bedrag van € 114.921 aan (door de overheid vastgestelde) crisisheffing. Over 2012 was dit bedrag € 231.210.

Pensioen

Het werkgeversdeel van de pensioenlasten bedraagt voor de gehele NS-directie in 2013 € 53.278 (2012: € 39.474). Het werkgeversdeel van de pensioenlasten is 2/3 deel van de totale pensioenlasten.

Leaseauto's

Conform de leaseautoregeling van NS hebben de directieleden van NS recht op een leaseauto. In de regeling bestaat de mogelijkheid om af te zien van een leaseauto, tegen bruto uitbetaling van het leasebedrag. De heer Huges maakt gebruik van deze regeling en ontvangt overeenkomstig de regeling een bedrag van € 1.310 bruto per maand. De heer Robbe maakte tot 12 december 2013 gebruik van deze regeling en ontving overeenkomstig de regeling tot die datum een bedrag van € 1.310 bruto per maand. Met ingang van 12 december 2013 maakt de heer Robbe gebruik van een leaseauto. In de regeling is tevens de mogelijkheid opgenomen om te kiezen voor een kleinere leaseauto, met bruto

uitbetaling van het verschil tussen feitelijke leasekosten en maximaal toegestaan leasebedrag. Mevrouw van Vroonhoven heeft gekozen voor deze optie en ontvangt maandelijks een bedrag van € 525 bruto.

Beëindiging dienstverband op verzoek van de heer Meerstadt

Aan het dienstverband van de heer A. Meerstadt met NS zal op 1 april 2014 een einde komen. Vanaf het neerleggen van zijn president-directeurschap per 1 oktober 2013 tot einde dienstverband is hij adviseur van de directie met behoud van zijn salaris en overige arbeidsvoorwaarden conform zijn arbeidsovereenkomst. Van 1 oktober tot en met 31 december 2013 is aan hem in verband daarmee een bedrag ter grootte van €126.583 uitgekeerd.

Vroegvertrekregeling van de heer Niggebrugge

De heer Niggebrugge heeft ingaande mei 2011 gebruik gemaakt van een vroegvertrekregeling.

Deze regeling is vastgelegd in zijn arbeidsovereenkomst uit 2000. De regeling geldt voor 24 maanden, ingaande 1 mei 2011 op 90% van het laatst vastgestelde salaris. In 2013 is aan hem een bedrag ter grootte van € 142.017 uitgekeerd. Daarmee is de vroegvertrekregeling conform afspraken beëindigd.

Beloning commissarissen

De ten laste van de vennootschap komende beloning van de commissarissen over 2013 bedraagt in totaal € 211.347. In 2012 bedroeg de ten laste van de vennootschap gekomen beloning van commissarissen van het concern € 207.686. De beloning bestaat uit een vast honorarium en een vergoeding voor deelname aan een of meer commissies. De specificatie van de bedragen per commissaris is als volgt:

Beloning commissarissen

In euro's	2013	2012
C.J. van den Driest (voorzitter, lid remuneratiecommissie, voorzitter selectie- en benoemingencommissie)	38.965	5.180
F.J.G.M. Cremers, (vice-voorzitter, voorzitter auditcommissie)	40.150	40.150
I.M.G. Jankovich (per 1 maart 2013) (lid remuneratiecommissie en lid selectie- en benoemingencommissie)	23.803	-
T.M. Lodder (voorzitter remuneratiecommissie en lid selectie- en benoemingencommissie)	34.900	35.215
M.J. Oudeman (tot 13 maart 2013) (lid remuneratiecommissie en lid selectie- en benoemingencommissie)	5.898	29.900
P. Rosenmüller (lid auditcommissie)	29.900	29.900
J.J.M. Kremers (lid auditcommissie)	29.900	27.641
W. Meijer (tot 13 maart 2013) (lid remuneratiecommissie en lid selectie- en benoemingencommissie)	7.831	39.700
Totaal	211.347	207.686

Er zijn geen leningen, voorschotten of garantstellingen ten behoeve van directieleden of commissarissen verstrekt door de vennootschap.

Alle aandelen van NV Nederlandse Spoorwegen zijn in handen van de Staat der Nederlanden. Er zijn geen rechten toegekend aan directieleden, commissarissen of personeelsleden om aandelen in de vennootschap te nemen of te verkrijgen.

21

Afschrijvingskosten en bijzondere waardeverminderingen

In miljoenen euro's	2013	2012
Afschrijvingskosten Materiële vaste activa	323	325
Afschrijvingskosten Vastgoedobjecten	16	15
Afschrijvingskosten Immateriële vaste activa	12	11
Totaal afschrijvingskosten	351	351
Bijzondere waardeverminderingen Materiële vaste activa	274	2
Bijzondere waardeverminderingen Vastgoedobjecten	1	3
Bijzondere waardeverminderingen Immateriële vaste activa	-	8
Totaal bijzondere waarde verminderingen	275	13
Totaal	626	364

22

Verbruik grond- en hulpstoffen en voorraden

In miljoenen euro's	2013	2012
Materiaalverbruik	340	338
Energieverbruik	209	227
Totaal	549	565

23

Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

In miljoenen euro's	2013	2012
Kosten van uitbesteed werk	149	238
Schoonmaakkosten	83	80
Onderhoudswerkzaamheden	116	106
Automatiseringskosten	167	134
Totaal	515	558

24

Infraheffing

De gebruiksvergoeding voor de Nederlandse railinfrastructuur is gestegen van € 314 miljoen naar € 358 miljoen als gevolg van de tariefsverhoging en gebruiksvergoeding voor de hogesnelheidslijn. De gebruiksvergoeding voor de Engelse railinfrastructuur bedroeg in 2013 € 259 miljoen tegenover € 217 miljoen in 2012. Deze stijging is veroorzaakt door de start van de Greater Anglia concessie. De gebruiksvergoeding voor de Duitse railinfrastructuur bedroeg in 2013 € 21 miljoen (2012: € 20 miljoen).

25

Overige bedrijfslasten

Tot de overige bedrijfslasten behoren onder meer verzekeringen, kosten van huisvesting en inventaris, honoraria controlerend accountant, publiciteitskosten, huur- en leasekosten bedrijfsmiddelen en dotaties aan voorzieningen.

Honoraria controlerend accountant

In miljoenen euro's	2013	2012
Wettelijke controles	1,7	1,7
Andere assuranceopdrachten	1,4	0,9
Belastingadviesdiensten	-	-
Overige dienstverlening	0,8	0,9
Totaal	3,9	3,5

26

Nettofinancieringsresultaat

In miljoenen euro's	2013	2012
<i>Opgenomen in de winst-en-verliesrekening</i>		
Rentebaten uit voor verkoop beschikbare financiële activa	1	1
Rentebaten uit deposito's met een looptijd langer dan een maand	1	4
Rentebaten uit tegoeden bij banken	4	7
Nettowinst uit hoofde van de verkoop van uit het eigen vermogen overgeboekte voor verkoop beschikbare financiële activa	-	-
Koersverschillen	-	-
Leasebaten	-	1
Overige rentebaten	5	2
Financieringsbaten	11	15
Rentelasten uit tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde financiële verplichtingen	-7	-9
Rentelasten uit renteswaps ten behoeve van kasstroomafdekkingen	-14	-10
Financieringsvoordelen	8	9
Koersverschillen	-	-
Overige financieringslasten	-24	-30
Financieringslasten	-37	-40
Nettofinancieringsresultaat opgenomen in de winst-en-verliesrekening	-26	-25
<i>Direct in het eigen vermogen opgenomen</i>		
Valutaomrekeningsverschillen op buitenlandse activiteiten	-1	2
Effectief deel van veranderingen in de reële waarde van kasstroomafdekkingen	11	-11
Nettoveranderingen in de reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële vaste activa	-	1
Winstbelasting op baten en lasten die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt	-3	2
Direct in het eigen vermogen opgenomen financieringsresultaat, na belasting	7	-6
<i>Toe te rekenen aan:</i>		
De aandeelhouder van de vennootschap	7	-6
Minderheidsbelang	-	-
Direct in het eigen vermogen opgenomen financieringsresultaat, na belasting	7	-6

27

Winstbelasting

In miljoenen euro's	2013	2012
<i>Opgenomen in de winst-en-verliesrekening</i>		
Acute belastingen	6	-23
Latente belastingen	40	-44
Totaal winstbelastingen	46	-67
<i>Aansluiting met het effectieve belastingtarief</i>		
Resultaat voor belasting	-89	330
Niet-afrekbare kosten	4	4
Overige permanente verschillen	-	1
Belastbaar resultaat	-85	335
Belasting naar de winst volgens Nederlands belastingtarief vennootschapsbelasting (2013 en 2012: 25%)	21	-84
Effect van het belastingtarief in buitenlandse jurisdicties (ander tarief)	17	15
Effect van het waarden van compensabele verliezen uit het verleden	9	-
Effect van het niet waarden van compensabele verliezen	-	-3
Afwikkeling voorgaande jaren	-1	5
Wijziging in belastingtarief op latente belastingen	-	-
Totaal winstbelastingen	46	-67
Winstbelasting op baten en lasten die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt	-4	1

De vennootschapsbelasting is berekend op basis van de geldende belastingtarieven in Nederland, Engeland, Ierland, België, Duitsland, Tsjechië, Frankrijk en de Scandinavische landen, rekening houdend met de fiscale bepalingen die permanente verschillen geven tussen de bedrijfseconomische en de fiscale resultaatbepaling. De fiscale bepalingen omvatten onder andere de deelnemingsvrijstelling en de beperking van aftrekbare kosten.

De effectieve belastingdruk over het resultaat voor vennootschapsbelasting bedraagt 51,7% (2012: 20,3%).

Over de fiscale aangiften tot en met 2009 bestaat overeenstemming met de Belastingdienst. Over de daarop volgende jaren is nog geen definitieve aanslag ontvangen. In de jaarrekeningen van voorgaande jaren en in dit jaar is de belasting verantwoord op basis van de ingediende aangiften.

28

Financieel risicobeheer

Financiële instrumenten zijn overeenkomsten die leiden tot een financieel actief bij één partij en een financiële verplichting of eigen-vermogensinstrument bij een andere partij. Hieronder vallen zowel traditionele financiële instrumenten (vorderingen, schulden en effecten) als afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten brengen in beginsel risico's met zich mee. Bij de Groep gaat het voornamelijk om marktrisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico. Deze paragraaf geeft toelichting op de doelstellingen en het beleid betreffende de beheersing van risico's uit hoofde van financiële instrumenten, alsmede het beheer van kapitaal.

Het risicobeleid van de Groep heeft als doel de risico's waarmee de Groep zich geconfronteerd ziet, in kaart te brengen en te analyseren, passende risicolimieten en -controles te bepalen en naleving van de limieten te bewaken. Beleid en systemen voor financieel risicobeheer worden regelmatig geëvalueerd en, waar nodig, aangepast aan de veranderingen in de marktomstandigheden en de activiteiten van de Groep.

Ten behoeve van een adequaat risicobeheer is aanvullend beleid vastgesteld voor een aantal bedrijfsonderdelen. Zo kennen NS Insurance en Abellio specifieke risicobeheersing ten opzichte van de bedrijfsonderdelen waarvoor Corporate Treasury inhoud geeft aan het financiële risicobeheer.

Voorzover het beleid van Corporate Treasury betrekking heeft op de bedrijfsonderdelen is dit beleid opgenomen in het Handboek Cashmanagers (dat een onderdeel is van de totale NS Reporting Manual) dat voor iedere Nederlandse medewerker die toegang heeft op het NS-Intranet kan worden geraadpleegd. De Groep wil aan de hand van beleidsnormen en -procedures een gedisciplineerd en constructief klimaat ontwikkelen waarin alle werknemers hun rol en verplichtingen begrijpen. De Groep streeft er tevens naar om kennis en kunde te spreiden over meerdere functionarissen opdat een te grote mate van afhankelijkheid van individuele personen wordt beperkt.

Via Abellio neemt de Groep deel in buitenlandse vervoersconcessies. Deze activiteiten vinden hoofdzakelijk plaats in Engeland deels middels een joint venture met partner Serco, waarin beide partijen gelijk zijn vertegenwoordigd. Voorts heeft Abellio ondernemingen in Nederland en Duitsland. De aard van de risico's en beheersmaatregelen zijn vergelijkbaar met die van NS, rekening houdend met de omvang van deze activiteiten.

De Auditcommissie en de raad van commissarissen zien toe op de toereikendheid van het risicobeheerkader in samenhang met de risico's waarmee de Groep te maken heeft. De Auditcommissie van de Groep wordt in haar toezichthouden-

de functie bijgestaan door Corporate Audit en de afdeling Corporate Finance and Administration. Corporate Audit levert door het uitvoeren van regelmatige en incidentele evaluaties, aanvullende assurance over de goede beheersing van alle bedrijfsprocessen van NS. De bevindingen van Corporate Audit worden gerapporteerd aan de Auditcommissie.

Verzekeringstechnische risico's

In het kader van haar bedrijfsactiviteiten loopt de Groep risico's die verzekerd kunnen worden. Risico's boven het eigen behoud van de bedrijfsonderdelen worden beheerd via dochteronderneming NS Insurance. Dit betreft het risico van bots-, brand-, bedrijfs- en aansprakelijkheidsschades. De maximale omvang van deze schades wordt eens in de drie jaar, of vaker indien gewijzigde omstandigheden daartoe nopen, berekend door externe deskundigen. Dochteronderneming NS Insurance verzekert de genoemde risico's van de bedrijfsonderdelen. Zij verzekert geen derde partijen. Indien de totale jaarlijkse schadelast het eigen behoud van NS Insurance overschrijdt, wordt deze door herverzekering gedekt. De reguliere schades van de Groep worden vergoed uit de premie-inkomsten en beleggingsopbrengsten van NS Insurance. Indien de schade hoger is dan de reguliere schade doch lager dan het eigen behoud van NS Insurance, wordt deze voldaan uit de – toereikende – vrije reserve van NS Insurance.

NS Insurance is herverzekerd door middel van stop-loss-herverzekeringscontracten. Periodiek worden MPL-(Maximum Possible Loss) onderzoeken gedaan om onderverzekering te voorkomen. NS Insurance sluit, indien de marktomstandigheden dit mogelijk maken, uitsluitend herverzekeringen af bij partijen met een rating van ten minste A+, stable outlook. Indien de rating daalt beneden A- is zij in de gelegenheid de herverzekeringsovereenkomst op te zeggen. Dit heeft zich tot op heden niet voorgedaan. De herverzekeraars van NS Insurance hebben een rating van minimaal A-.

NS Insurance is een verzekeringsmaatschappij, die onder toezicht staat van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. De gewenste omvang van de aan te houden vrije reserves wordt, zoals in de verzekeringsbranche gebruikelijk, gekoppeld aan de door De Nederlandsche Bank vereiste solvabiliteitsmarge. In de (industriële) verzekeringsmarkt is het gebruikelijk vrije reserves aan te houden ter grootte van factor 3 keer de solvabiliteitsmarge. Voor 2013 is een solvabiliteitsmarge vereist van circa € 4 miljoen. Voor NS Insurance betekent dit dat een vrije reserve van € 12 miljoen toereikend is. NS Insurance voldoet hier ruimschoots aan.

Informatie omtrent risico's en financiële instrumenten

De volgende financiële risico's kunnen worden onderscheiden: marktrisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico. Daarnaast zijn er nog risico's uit hoofde van crossborder-leasetransacties.

Marktrisico

Marktrisico betreft het risico dat de inkomsten en uitgaven van de Groep of de waarde van de beleggingen in financiële instrumenten nadelig worden beïnvloed door veranderingen in marktprijzen, zoals die van grondstofprijzen, valutakoersen en rentetarieven. Het beheer van het marktrisico heeft tot doel de marktrisicopositie binnen aanvaardbare grenzen te houden bij een optimaal rendement.

Prijrisico grondstoffen

De Groep is gevoelig voor het effect van marktfluctuaties in de energieprijzen. In 2005 heeft de Groep met Essent een achtjarig contract (2007-2014) afgesloten voor de levering van alle tractie-elektriciteit aan het materieelpark in Nederland. De transportkosten van tractie-elektriciteit vallen buiten dit contract. Het leveringscontract houdt in dat de Groep aan Essent de kosten betaalt voor het gedeeltelijke gebruik van hun gas- en kolencentrales. Een deel van deze kosten is variabel (brandstofkosten) en een deel is vast (overige kosten). De Groep hanteert een hedgingstrategie, waarbij ook de brandstofkosten worden gefixeerd.

Het contract biedt de Groep prijszekerheid, marktconformiteit en houdt rekening met volume- en kredietrisico:

- Prijszekerheid: optredende schaarste aan productiecapaciteit in Nederland en schaarste aan CO₂-emissierechten leidt niet tot kostenverhoging;
- Marktconformiteit: de variabele brandstofcomponent biedt de mogelijkheid tot implementatie van een eigen risicomangement in meer liquide brandstofmarkten;
- Volumerisico: het volumerisico van het contract wordt beperkt doordat de Groep de mogelijkheid heeft om jaarlijks het volume binnen bandbreedten aan te passen;
- Kredietrisico: het kredietrisico wordt afgedekt door middel van een kredietmanagementsysteem.

Indien de waarde van het contract boven een afgesproken grens komt, wordt door Essent zekerheid afgegeven middels een bankgarantie of er wordt door Essent cash als zekerheid gestort. Indien deze zekerheid als cash wordt geplaatst, zal de storting en de verplichting met elkaar worden gesaldeerd aangezien beide onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Abellio heeft voor enkele dochters brandstof-hedgecontracten afgesloten om zich deels in te dekken tegen de bewegingen in de brandstofprijzen en de daarmee samenhangende valutarisico's. Hiertoe worden voor een gedeelte van haar brandstofkosten maandelijks forward-contracten gebruikt voor een toekomstige periode (variërend tussen ultimo 2014 en 2016). De met deze hedgecontracten afgegeven garanties zijn opgenomen in noot 18.

Leegstandrisico vastgoedbeleggingen

Ten aanzien van de vastgoedbeleggingen loopt de Groep het risico op leegstand. Ter beperking van dit risico maakt de Groep gebruik van langdurige huurovereenkomsten met solide partijen. Ondanks afname van de gemiddelde resterende looptijd van de huurovereenkomsten bedraagt deze ultimo 2013 nog meer dan 5 jaar. De Groep blijft streven naar het afsluiten van langdurige huurovereenkomsten met solide partijen.

Valuta- en renterisico's

Valuta- en renterisico's worden grotendeels centraal beheerd. Het aanhouden van zowel rente- als valutaposities met betrekking tot buitenlandse concernonderdelen is gereguleerd en vindt plaats binnen gedefinieerde positielimieten. Speculatieve posities worden niet ingenomen.

De Groep maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten om de valuta- en renterisico's af te dekken die voortvloeien uit bedrijfs-, financierings- en investeringsactiviteiten. Dergelijke transacties vinden plaats binnen vastgestelde richtlijnen. Afhankelijk van de omstandigheden kan dit beleid van tijd tot tijd worden aangepast. In overeenstemming met het treasurybeleid houdt de Groep geen derivaten aan voor handelsdoeleinden en geeft de Groep deze ook niet uit.

Valutarisico

De Groep loopt valutarisico op inkopen, handelsactiviteiten, liquide middelen, opgenomen leningen en overige balansposities die luiden in een andere valuta dan de euro. Uit hoofde van haar bedrijfsactiviteiten heeft de Groep hoofdzakelijk valutaposities in het Britse pond (GBP). De Groep onderkent met betrekking tot vreemde valuta het transactierisico, het translatierisico en het economische risico.

Transactierisico's

Dit betreffen risico's ten aanzien van toekomstige kasstromen in vreemde valuta, alsmede ten aanzien van balansposities in vreemde valuta. Het beleid van de Groep is erop gericht 100% van alle materiële posities die in vreemde valuta luiden met uitzondering van valutarisico's op buitenlandse deelnemingen (zie translatierisico) af te dekken. Het risico van schommelingen in wisselkoersen wordt afgedekt met behulp van valutatermijncontracten, spot en/of termijn aan- en verkopen en swaps waardoor een of meer van de risico's waaraan de primaire financiële instrumenten onderhevig zijn, worden overgedragen aan andere contractpartijen.

Aan- en verkopen, investerings- en financieringsverplichtingen alsmede verrekeningen met buitenlandse spoorwegmaatschappijen vinden hoofdzakelijk plaats in de functionele valuta van de bedrijfsonderdelen van de Groep, de euro (EUR)

en het Britse pond (GBP). Ultimo 2013 en 2012 worden er geen materiële posten in andere valuta dan de functionele valuta van het desbetreffende bedrijfs onderdeel aangehouden.

Gevoeligheidsanalyse

Aangezien ultimo 2013 en ultimo 2012 geen netto posities in vreemde valuta worden aangehouden, heeft een verandering van de euro ten opzichte van een vreemde valuta per jaareinde geen materieel effect op het vermogen en de winst over de verslagperiode.

Translatierisico's

Dit betreffen risico's ten aanzien van de omrekening van (de balansposten van) buitenlandse dochterondernemingen waarvan de functionele valuta anders is dan de euro. De risico's die hieruit voortvloeien, worden alleen afgedekt indien de Groep verwacht de betreffende bedrijfsactiviteiten op termijn te beëindigen. De nettovermogenswaarde van de dochteronderneming kan dan worden afgedekt. Indien er geen besluit is de betreffende dochteronderneming af te stoten of te sluiten, worden de omrekenverschillen via de wettelijke reserve koersverschillen in het eigen vermogen verantwoord.

Economische risico's

Deze zijn gerelateerd aan een mogelijke verslechtering van de concurrentiepositie als gevolg van een verandering in de waarde van buitenlandse valuta. Deze risico's worden op dit

moment niet afgedekt, omdat de waarschijnlijkheid dat de concurrentiepositie als gevolg hiervan afneemt laag is. Daarnaast wordt dit risico beschouwd als een normaal zakelijk risico.

De belangrijkste wisselkoers gedurende het verslagjaar luidt:

Wisselkoers

	Gemiddelde koers		Spot rate op verslagdatum	
	2013	2012	2013	2012
GBP	1,18	1,23	1,20	1,23

Renterisico

Het beleid van de Groep is erop gericht dat minimaal 50% van het renterisico op opgenomen leningen is gebaseerd op een vaste rente. Bij het bepalen van het renterisico op opgenomen leningen kan de Groep rekening houden met beschikbare liquiditeiten die het renterisico van variabel rentende leningen kunnen neutraliseren. De Groep maakt gebruik van derivaten zoals renteswaps om het renterisico te beperken. De volgende tabellen geven inzicht in de rente per balansdatum, alsmede de vervaldatum of - indien eerder - de contractuele renteherzieningsdatum. Dit betekent dat een positie waarvan de renteherzieningsdatum in het aankomende jaar ligt, geïnclassificeerd is in de categorie '12 maanden of minder'.

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer van de tot de rentedragende vaste en vlottende activa behorende financiële activa naar de rente op de balansdatum evenals de looptijd.

Rentedragende financiële activa

		2012					
In miljoenen euro's	Rente	Totaal	< 6 mnd.	6-12 mnd.	1-2 jr.	2-5 jr.	>5 jr.
Voor verkoop beschikbare financiële vaste activa	0% - 5%	95	-	-	14	81	-
Tot einde looptijd aangehouden financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
Financiële leases	5% - 6%	15	-	-	15	-	-
Deposito's	0% - 2%	279	275	-	-	4	-
Totaal		389	275	-	29	85	-
Niet rentedragende beleggingen		66					
Totaal overige financiële vaste activa en beleggingen		455					

		2013					
In miljoenen euro's	Rente	Totaal	< 6 mnd.	6-12 mnd.	1-2 jr.	2-5 jr.	>5 jr.
Voor verkoop beschikbare financiële vaste activa	0% - 5%	100	-	3	19	78	-
Tot einde looptijd aangehouden financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
Financiële leases	11%	13	-	-	1	4	8
Deposito's	0% - 2%	231	106	123	-	2	-
Overig	4%	26	-	-	-	26	-
Totaal		370	106	126	20	110	8
Niet rentedragende beleggingen		67					
Totaal overige financiële vaste activa en beleggingen		437					

Bovenstaande deposito's en obligaties (opgenomen in voor verkoop beschikbare financiële vaste activa) zijn onder meer bestemd voor betaling van de aangeane investeringsverplichtingen van circa € 330 miljoen (2012: € 360 miljoen), aflossing en rentebetaling van de leningen, langlopende voorzieningen en verplichtingen.

Door middel van een reële waardeafdekking waarbij gebruikt wordt gemaakt van renteswaps is het renterisico van een gedeelte van de voor verkoop beschikbare financiële vaste activa afgedekt. Deze renteswaps hebben ultimo 2013 een nominale waarde van € 60 miljoen (2012: € 60 miljoen). De boekwaarde van deze derivaten is ultimo 2013 € 0,5 miljoen (2012: nihil).

De volgende toelichting bevat informatie over de contractuele bepalingen van de rentedragende leningen en overige financiële verplichtingen van de Groep, die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Het overzicht van uitstaande leningen is als volgt:

Overzicht uitstaande leningen

31 december 2012

In miljoenen euro's	Valuta	Nominale rente	Afloopdatum	Nominale waarde	Boekwaarde
Onderhandse leningen	EUR	0% - 6%	2013 - 2015	7	7
Onderhandse leningen	EUR	0% - 6%	2015 - 2021	16	16
Onderhandse leningen	EUR	6% - 10%	2013 - 2015	3	3
Onderhandse leningen	EUR	6% - 10%	2015 - 2021	10	10
Onderhandse leningen	EUR	variabel	2016	357	357
Onderhandse leningen	EUR	variabel	2017	44	44
Onderhandse leningen	EUR	variabel	2019	51	51
Onderhandse leningen	EUR	3%	2014	80	80
Financiële leaseverplichtingen	EUR	4% - 6%	2015	4	4
Totaal verplichtingen				572	572

31 december 2013

In miljoenen euro's	Valuta	Nominale rente	Afloopdatum	Nominale waarde	Boekwaarde
Onderhandse leningen	EUR	5%	2014 - 2016	3	3
Onderhandse leningen	EUR	5%	2017 - 2019	11	11
Onderhandse leningen	EUR	3%	2014 - 2023	2	2
Onderhandse leningen	EUR	5%	2027	1	1
Onderhandse leningen	EUR	variabel	2016	355	355
Onderhandse leningen	EUR	variabel	2017	44	44
Onderhandse leningen	EUR	variabel	2019	51	51
Onderhandse leningen	EUR	3%	2018	195	195
Financiële leaseverplichtingen	EUR	6%	2017	88	88
Totaal verplichtingen				750	750

Van het totaal bedrag aan onderhandse leningen wordt het renterisico van de variabele onderhandse leningen voor een bedrag van € 419 miljoen (2012: € 445 miljoen) afgedekt. De afdekking is als volgt:

Cashflow hedge accounting

	2013	2012
Nominale waarde onderhandse leningen	419	445
Onderliggende waarde rentederivaten	419	445
Hedge effectiviteit	100%	100%

Renteprofiel

Op de verslagdatum zag het renteprofiel van de rentedragende financiële instrumenten van de Groep er als volgt uit:

In miljoenen euro's	Boekwaarde 2013	Boekwaarde 2012
Activa / verplichtingen met een vaste rente		
Financiële activa	139	110
Financiële verplichtingen	298	120
Saldo	-159	-10
Activa / verplichtingen met een variabele rente		
Financiële activa	1.150	1.227
Financiële verplichtingen	450	452
Saldo	700	775

Rentegevoeligheid

Bij het bepalen van het resultaat is uitgegaan van de balanspositie aan instrumenten ultimo jaareinde die een variabele rente kennen. Op deze positie is vervolgens het effect van een toe- of afname van de variabele rente met 100 basispunten berekend. Voor een deel van deze instrumenten is de variabele rente middels renteswaps gefixeerd. Hierdoor heeft een wijziging van de variabele rente geen effect op deze instrumenten. Aangenomen wordt dat alle andere variabelen, met name de valutakoersen, constant blijven. De analyse is op basis van dezelfde aannames uitgevoerd voor 2012.

Door een stijging met 100 basispunten in de rente per de verslagdatum zou het totaalresultaat over de verslagperiode met € 8 miljoen zijn toegenomen. Aan rentebaten zou er € 12 miljoen (2012: € 12 miljoen) meer worden ontvangen. De met € 5 miljoen (2012: € 4 miljoen) stijgende rentelasten worden gecompenseerd door opbrengsten uit de renteswaps van € 4 miljoen (2012: € 5 miljoen). Hierdoor resulteert een positief effect van € 11 miljoen (2012: € 13 miljoen). Rekening houdend met vennootschapsbelasting resteert een toename van het totaalresultaat over de verslagperiode en het eigen vermogen met € 8 miljoen (2012: € 9 miljoen). Bij een daling van de rente met 100 basispunten zou een omgekeerd effect zijn bereikt.

Afdekkingstransacties

De Groep maakt gebruik van derivaten om risico's op schommelingen in de reële waarde van financiële activa en/of verplichtingen, alsmede vaststaande toezeggingen geheel of ten dele af te dekken.

Met behulp van de renteswaps wordt bewerkstelligd dat het karakter van variabelrentende leningen wordt omgezet in dat van vastrentende leningen.

De navolgende tabellen laten de perioden zien waarin de nettokasstromen voor belastingen met betrekking tot derivaten die als kasstroomafdekkingen fungeren naar verwachting zullen plaatsvinden. Met deze kasstroomafdekkingen wordt het renterisico deels gemitigeerd.

Kasstroom uit voor afdekking gebruikte renteswaps 2012

In miljoenen euro's	Boekwaarde	Verwachte kasstromen	< 6 mnd.	6-12 mnd.	1-2 jr.	2-5 jr.	> 5 jr.
Renteswaps							
Verplichtingen	52	57	7	7	14	29	-

Kasstroom uit voor afdekking gebruikte renteswaps 2013

In miljoenen euro's	Boekwaarde	Verwachte kasstromen	< 6 mnd.	6-12 mnd.	1-2 jr.	2-5 jr.	> 5 jr.
Renteswaps							
Verplichtingen	38	46	7	7	32	-	-

De bovenstaande posten zijn gesaldeerd opgenomen, omdat contractueel de afdekkingstransacties gesaldeerd worden afgewikkeld. Bij het berekenen van de toekomstige kasstromen is aangenomen dat de toekomstige variabele-rentestanden gelijk zijn aan de laatst bekende variabele-rentestand.

Reële waarde versus boekwaarde

De in de balans opgenomen boekwaarden van financiële activa en verplichtingen wijken niet af van de reële waarde.

Waardebepaling beleggingen opgenomen onder financiële activa

Bij de berekening van de marktprijs is aangenomen dat voor

deposito's met een afloopdatum binnen één jaar de boekwaarde gelijk is aan de marktwaarde. Bij obligaties is de reële waarde berekend aan de hand van beschikbare actuele marktprijzen/slotkoersen.

Waardebepaling derivaten

Bij het bepalen van de waarde van renteswaps en valuta-derivaten gebruikt de Groep waarderingstechnieken waarbij alle significante benodigde gegevens zijn ontleend aan zichtbare marktgegevens.

De waardebepaling van de optie HTM (zie noot 5) is gebaseerd op gegevens die niet op waarneembare marktgegevens is gebaseerd (niet-waarneembare input).

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de Groep indien een afnemer of tegenpartij van een financieel instrument de aangegane contractuele verplichtingen niet nakomt. Kredietrisico's vloeien met name voort uit vorderingen op klanten en uit beleggingen. Op balansdatum was er geen sprake van belangrijke concentraties van kredietrisico's. Het maximale kredietrisico is de balanswaarde van elk financieel actief.

De boekwaarde van de financiële activa vertegenwoordigt het maximale kredietrisico. Het maximale kredietrisico op de verslagdatum was als volgt:

Kredietrisico

	Toelichting	31 dec. 2013	31 dec. 2012
In miljoenen euro's			
Financiële activa inclusief beleggingen			
Voor verkoop beschikbare financiële vaste activa	5	136	135
Tot einde looptijd aangehouden financiële vaste activa	5	2	2
Financiële leases	5	22	23
Overige financiële activa	5	46	16
Deposito's	5	231	279
Debiteuren en overige vorderingen	8	902	412
Geldmiddelen en kasequivalenten	9	919	948
Totaal		2.258	1.815

Beleggingen

De Groep beperkt haar kredietrisico van beleggingen door uitsluitend te beleggen bij wederpartijen die voldoen aan het door het concern opgestelde beleid. Periodiek wordt getoetst of contractpartijen (nog) voldoen aan het beleid en of nadere acties gewenst zijn.

Gezien de kredietwaardigheid van tegenpartijen verwacht de Groep dat de tegenpartijen aan de verplichtingen zullen voldoen. Voor de beleggingen, obligaties en deposito's zijn in 2013 en 2012 geen bijzondere waardeverminderv verliezen geleden. Beleggingen worden in principe aangegaan bij tegenpartijen die een kredietwaardigheid hebben van ten minste een langetermijncreditrating van A van Standard & Poor's en

ten minste een langetermijncreditrating van A2 van Moody's hebben of bij een aantal Nederlandse gemeenten. Indien een wederpartij slechts één creditrating heeft, dient voldaan te worden aan de hiervoor beschreven ratingeisen van Standard & Poor's of Moody's. De beleggingen die niet meer voldoen aan dit beleid worden of als uitzondering gedoogd en frequent gemonitord of worden afgebouwd (met name via regulier verloop), hetgeen nog enige tijd na balansdatum kan duren. De buitenlandse ondernemingen van de Groep beschikken niet over langdurige materiële liquiditeitsoverschotten, tenzij dit voortvloeit uit de normale bedrijfsactiviteiten (voortuitontvangen gelden).

Debiteuren en overige vorderingen

Het kredietrisico uit hoofde van handels- en overige vorderingen van de Groep wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke afnemers. De demografische aspecten van het klantenbestand waaronder het risico op wanbetaling in de sector en het land waarin de afnemers actief zijn, hebben minder invloed op het kredietrisico. Circa 9% (2012: 9%) van de opbrengsten van de Groep wordt gerealiseerd uit verkooptransacties met de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Als onderdeel van het door de bedrijfsonderdelen gehanteerde kredietbeleid wordt iedere nieuwe klant afzonderlijk op kredietwaardigheid beoordeeld voordat standaard betalings- en leveringsvoorwaarden worden aangeboden. In geval van contractverlenging worden ook eigen ervaringscijfers gebruikt bij de beoordeling van de kredietwaardigheid. Bij de beoordeling van het kredietrisico worden klanten op basis van kredietkenmerken ingedeeld in groepen, onder andere in overheid, bedrijven, particulieren en klanten met eventuele eerdere financiële problemen. Aan klanten met een hoog risicoprofiel wordt alleen na goedkeuring van de directie geleverd. Met het grootste gedeelte van de afnemers wordt al enige jaren zaken gedaan, waarbij slechts in incidentele gevallen sprake is geweest van (niet-materiële) verliezen.

De Groep vormt een voorziening voor bijzondere waardeverminderingen ter grootte van de geschatte verliezen uit hoofde van handels- en overige vorderingen. De belangrijkste onderdelen van deze voorziening zijn een specifieke verliesvoorziening voor afzonderlijke belangrijke posities en een collectieve verliesvoorziening voor groepen vergelijkbare activa in verband met verliezen die zijn geleden, maar nog niet geïdentificeerd. De collectieve verliesvoorziening wordt bepaald op basis van historische betalingsgegevens voor vergelijkbare financiële activa.

De ouderdomsopbouw van de debiteuren op de verslagdatum was als volgt:

Ouderdomsanalyse debiteuren

In miljoenen euro's	31 dec. 2013 Bruto	31 dec. 2013 Voorzien	31 dec. 2012 Bruto	31 dec. 2012 Voorzien
Nog niet opeisbaar	586	-	184	-
Opeisbaar 0-30 dagen	12	-	21	-
Opeisbaar 31-120 dagen	11	-	9	-
Opeisbaar 121-180 dagen	13	1	14	-
Opeisbaar 181-360 dagen	4	1	11	-
Opeisbaar meer dan een jaar	27	6	10	3
Totaal	653	8	249	3

Bijzondere waardeverminderingverliezen

Mutaties in de voorziening voor bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot debiteuren gedurende het jaar waren als volgt:

Verloopstaat voorziening voor oninbare debiteuren

In miljoenen euro's	2013	2012
Stand per 1 januari	3	4
Toevoegingen	7	-
Verbruik	-	-1
Vrijval	-2	-
Stand per 31 december	8	3

De voorzieningsrekeningen met betrekking tot debiteuren worden gebruikt om bijzondere waardeverminderingverliezen te boeken, tenzij de Groep er zeker van is dat het onmogelijk is het verschuldigde bedrag terug te krijgen. In dat laatste geval wordt het bedrag aangemerkt als oninbaar en direct afgeboekt ten laste van het betreffende financiële actief.

Liquiditeitsrisico

Het risico dat de Groep niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen, is beperkt omdat de Groep beschikt over voldoende liquide middelen of middelen die snel liquide gemaakt kunnen worden. Hiernaast heeft de Groep ook de beschikking over een gecommiteerde kredietfaciliteit waaronder € 350 miljoen getrokken kan worden met een looptijd tot 2018.

Ultimo 2013 bedragen de liquide middelen en middelen die snel liquide kunnen worden gemaakt € 2.052 miljoen

(2012: € 1.638 miljoen). De contractuele financiële verplichtingen binnen 1 jaar bedragen € 799 miljoen (2012: € 818 miljoen). De Groep verwacht de investeringsverplichtingen en de verplichtingen op langere termijn te financieren uit het surplus aan middelen op korte termijn en uit de verwachte kasstromen uit bedrijfs-, investerings- en financieringsactiviteiten.

De Groep beheerst de liquiditeiten op basis van een periodiek (bottom-up) opgebouwde liquiditeitenprognose. Op basis van die prognose worden aan de bedrijfsonderdelen die klant zijn van de In House Bank van Corporate Treasury financieringslimieten verstrekt. De bank bewaakt deze limieten en overschrijding is niet mogelijk, tenzij goedkeuring is verkregen. Hiermee heeft Corporate Treasury een early-warning-systeem. De liquiditeitenprognose alsmede de hierboven vermelde financieringslimieten stelt Corporate Treasury in staat de liquiditeiten (uitzetten en opnemen van middelen) te managen.

Hieronder volgen de looptijden van de contractuele kasstromen van de financiële verplichtingen, inclusief de geschatte rentebetalingen.

Contractuele kasstromen financiële verplichtingen 31 december 2012

In miljoenen euro's	Boekwaarde 31 dec. 2012	Contractuele Kasstromen	< 6 mnd.	6-12 mnd.	1-2 jr.	2-5 jr.	> 5 jr.
Niet-afgeleide financiële verplichtingen							
Onderhandse leningen	568	579	5	45	58	373	98
Financiële leaseverplichtingen	5	5	-	-	-	5	-
Overlopende posten	-	-	-	-	-	-	-
Crediteuren en overige schulden	757	754	754	-	-	-	-
Afgeleide financiële verplichtingen							
Voor afdekking gebruikte rentswaps	52	57	7	7	14	29	-
Totaal	1.382	1.395	766	52	72	407	98

Contractuele kasstromen financiële verplichtingen 31 december 2013

In miljoenen euro's	Boekwaarde 31 dec. 2013	Contractuele Kasstromen	< 6 mnd.	6-12 mnd.	1-2 jr.	2-5 jr.	> 5 jr.
Niet-afgeleide financiële verplichtingen							
Onderhandse leningen	662	672	25	22	45	481	99
Financiële leaseverplichtingen	88	88	6	7	14	39	22
Overlopende posten	-	-	-	-	-	-	-
Crediteuren en overige schulden	725	725	725	-	-	-	-
Afgeleide financiële verplichtingen							
Voor afdekking gebruikte renteswaps	38	46	7	7	32	-	-
Totaal	1.513	1.531	763	36	91	520	121

Risico's uit hoofde van zogenaamde crossborder-leasetransacties

De Groep heeft tot en met 1998 crossborder-leasetransacties afgesloten met als doel verlaging van de financieringskosten. Bij deze crossborder leases, die uitsluitend betrekking hebben op rollend materieel, blijft het economisch eigendom bij de Groep. Daarom zijn de betreffende activa in de balans opgenomen. De boekwaarde van het rollend materieel dat ultimo 2013 in crossborder leases was ondergebracht, bedraagt € 182 miljoen (2012: € 156 miljoen). De financieringsvoordelen van de crossborder leases worden, gespreid over de looptijd van de transacties in de winst-en-verliesrekening, in mindering gebracht op de financieringslasten. De met deze leases behaalde, nog niet geamortiseerde financieringsvoordelen, die ultimo 2013 € 3 miljoen

bedragen, zijn in de balans opgenomen als aan komende jaren toe te rekenen baten en gesplitst in een kortlopend deel van € 1 miljoen en een langlopend deel van € 2 miljoen. Het maximale risico dat ontstaat bij gelijktijdige ontbinding van alle lopende contracten overstijgt weliswaar het gereserveerde bedrag, maar de kans dat dit zich voordoet, is gering. Gemeten naar het reële risico achten wij het bedrag van de balanspost aan komende jaren toe te rekenen baten voldoende. Een deel met deze leases betrokken posities betreffen off-balanceposities. Het met deze off-balanceposities gepaard gaande kredietrisico wordt door Corporate Treasury beheerst. Het valutarisico in deze contracten is behoudens bijzondere niet-voorzienbare situaties afgedekt.

29

Verbonden partijen

De transacties met verbonden partijen vinden plaats op basis van het arms length-principe.

Alle geplaatste aandelen zijn in handen van de Staat. Een significante transactie met aan de Staat gelieerde onderneming (Dienst Uitvoering Onderwijs) betreft de ontvangen vergoeding voor de studentenkaart (2013: € 423 miljoen, 2012: € 438 miljoen).

Daarnaast heeft NS in 2013 een bedrag van € 46 miljoen (2012: € 34 miljoen) ontvangen van de Staat voor subsidies vanuit diverse regelingen. Deze subsidies zijn voor een bedrag van € 37 miljoen (2012: € 29 miljoen) verantwoord als overige opbrengsten en voor een bedrag van € 9 miljoen (2012: € 5 miljoen) in mindering gebracht op de gerelateerde kosten.

Met ProRail BV, een aan de Staat gelieerde onderneming, vinden de volgende transacties plaats:

- De betaling van de gebruiksvergoeding voor de Nederlandse infrastructuur. Deze is toegelicht onder noot 24;
- Ten behoeve van de financiering van commerciële voorzieningen in stations Nieuwe Sleutel Projecten is ultimo 2013 € 33 miljoen vanuit NS toegezegd aan ProRail BV (ultimo 2012: € 38 miljoen). In 2013 is € 33 miljoen (2012: € 33 miljoen) betaald aan ProRail BV.

De transacties met directie en commissarissen zijn toegelicht onder noot 20.

Er hebben in 2013 en 2012 geen significante transacties plaatsgevonden met joint ventures en overige deelnemingen.

Eurofima is een 5,8% deelneming van de Groep. Met deze partij gelden de volgende transacties en balansposities:

	2013	2012
Rentebaten	-	3
Rentelasten	2	5
	31 december 2013	31 december 2012
Deposito's	-	-
Nog te betalen rente	-	1
Onderhandse leningen	450	451

Groepsmaatschappijen

NS Groep NV heeft zich in overeenstemming met het bepaalde in art. 403 Boek 2 BW aansprakelijk gesteld voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van de met * aangemerkte deelnemingen.

De belangrijkste vennootschappen die zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening zijn:

Vennootschappen die zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening

	Percentage deelname	Statutaire zetel
Werkmaatschappijen		
NS Reizigers BV*	100	Utrecht
NS Internationaal BV	100	Utrecht
Abellio Transport Holding BV	100	Utrecht
NedTrain BV*	100	Utrecht
NS Financial Services (Holdings) Ltd	100	Dublin
NS Stations BV*	100	Utrecht
NS Vastgoed BV*	100	Utrecht
NS Insurance NV	100	Utrecht
NS Opleidingen BV	100	Utrecht
NS Spooransluitingen BV	100	Utrecht
NS Projecten BV	100	Utrecht
Dochterondernemingen van werkmaatschappijen		
Thalys Nederland NV	100	Utrecht
HSA Beheer NV	95	Rotterdam
NedTrain Ematech BV	100	Utrecht
NS Stations Retailbedrijf BV*	100	Utrecht
NS Fiets BV	100	Utrecht
NS-OV Fiets BV	100	Utrecht
Qbuzz BV	100	Amersfoort
Stationsfoodstore BV	100	Utrecht
NS Poort Ontwikkeling BV	100	Utrecht
NS Financial Services Company	100	Dublin
Abellio Transport Holdings Ltd	100	London
Abellio Greater Anglia Ltd	100	London
Abellio GmbH	100	Essen
Abellio West London Ltd	100	London
Abellio London Ltd	100	London

Joint ventures

De Groep heeft belangen in de volgende joint ventures:

Joint ventures

	Percentage deelname	Statutaire zetel
Waterkant CV	51	Amsterdam
Stationsdrogisterijen CV	50	Zaandam
Stationslocaties OG CV	55,8	Utrecht
Basisfonds Stationslocaties CV	50,9	Utrecht
Merseyrail Electrics 2002 Ltd	50	Liverpool
Northern Rail Ltd	50	Hampshire
Trans Link Systems BV	68,75	Amersfoort

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de volgende posten betrokken, die overeenkomen met het belang van de Groep in de activa en verplichtingen, opbrengsten en kosten van de joint ventures:

Financiële gegevens van de joint ventures

In miljoenen euro's	2013	2012
Vaste activa	360	341
Vlottende activa	336	202
Langlopende verplichtingen	28	14
Kortlopende verplichtingen	313	179
Saldo van de activa en verplichtingen	355	350
Baten	1.041	570
Lasten	944	514
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten	97	56
Winst over de verslagperiode	83	51

Joint ventures zijn geen investeringsverplichtingen aangegaan ultimo 2013 en 2012.

Overige belangen

Het belang dat de Groep heeft, betreft:

Overige belangen

	Percentage deelname	Statutaire zetel
Eurofima	5,8	Basel

Een volledige lijst van groepsmaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures in overeenstemming met de volgens de artikelen 2:379 en 2:414 BW vereiste vermeldingen is neergelegd op het kantoor van het Handelsregister te Utrecht.

ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2013

Enkelvoudige balans per 31 december 2013 NV Nederlandse Spoorwegen (vóór winstbestemming)

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012*
Activa		
Financiële vaste activa	3.044	3.168
Totaal	3.044	3.168
Eigen vermogen		
Geplaatst aandelenkapitaal	1.012	1.012
Reserve omrekeningsverschillen	1	2
Onderzoek- en ontwikkelingskosten	48	15
Afdekkingsreserve	-28	-36
Herwaarderingsreserve	6	6
Actuariële reserve	13	11
Algemene reserve	2.035	1.895
Resultaat over de verslagperiode	-43	263
Totaal eigen vermogen	3.044	3.168
Totaal passiva	3.044	3.168

* De herziening van de vergelijkende cijfers is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening 2013 NV Nederlandse Spoorwegen

In miljoenen euro's	2013	2012*
Overig resultaat	-	-
Resultaat groepsmaatschappijen na belasting	-43	263
Netto resultaat	-43	263

* De herziening van de vergelijkende cijfers is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Grondslagen voor de jaarrekening

Algemeen

Met ingang van 2006 past de Groep als grondslag voor de geconsolideerde jaarrekening de International Financial Reporting Standards (IFRS) toe en de interpretaties daarvan die door de International Accounting Standards Board (IASB) zijn vastgesteld en door de Europese Unie zijn aanvaard. NV Nederlandse Spoorwegen maakt voor de bepaling van de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van haar enkelvoudige jaarrekening gebruik van de optie die wordt geboden in artikel 2:362 lid 8 BW. Dit houdt in dat de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling (hierna "waarderingsgrondslagen") van de enkelvoudige jaarrekening van NV Nederlandse Spoorwegen gelijk zijn aan die welke voor de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast. Hierbij worden deelnemingen, waarop invloed van betekenis wordt uitgeoefend, op basis van de equity-methode gewaardeerd.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

De deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de equity-methode, waarbij verliezen slechts in aanmerking worden genomen voor zover de aandeelhouder gehouden is deze aan te zuiveren.

Resultaat groepsmaatschappijen

Het resultaat groepsmaatschappijen bestaat uit het resultaat na winstbelasting.

TOELICHTING

OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN WINST-EN-VERLIESREKENING

De in de toelichting opgenomen bedragen zijn in miljoenen euro's, tenzij anders is aangegeven.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In miljoenen euro's	2013	2012*
Stand per 1 januari	3.168	2.982
Resultaataandeel	-43	263
Uitgekeerd dividend over voorgaande verslagperiode	-92	-74
Overige mutaties	11	-3
Stand per 31 december	3.044	3.168

* De herziening van de vergelijkende cijfers is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Eigen vermogen

In miljoenen euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012*
Geplaatst aandelenkapitaal	1.012	1.012
Wettelijke reserves		
Reserve omrekeningsverschillen	1	2
Onderzoek- en ontwikkelingskosten	48	15
Afdekkingsreserve	-28	-36
Totaal wettelijke reserves	21	-19
Herwaarderingsreserve	6	6
Overige reserves		
Actuariële reserve	13	11
Algemene reserve		
Stand per 1 jan.	1.895	1.922
Uitgekeerd dividend	-92	-74
Resultaat over voorgaande verslagperiode	263	68
Overige mutaties	-31	-21
Totaal algemene reserve	2.035	1.895
Totaal overige reserves	2.048	1.906
Totaal reserves	2.075	1.893
Resultaat over de verslagperiode	-43	263
Minderheidsbelang	-	-
Totaal eigen vermogen	3.044	3.168

* De herziening van de vergelijkende cijfers is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Begin 2012 heeft de Groep in een van haar kapitaalbelangen met de bestaande aandeelhouders nieuwe afspraken gemaakt om de resterende aandelen, te kunnen verwerven. De herwaardering in 2012 naar reële waarde van het bestaande belang heeft geresulteerd in een bate van € 6 miljoen in 2012. Deze bate is opgenomen in het resultaat uit groepsmaatschappijen en via de regel 'overige mutaties' van de algemene reserve overgeboekt naar de herwaarderingsreserve.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Tegen de NV Nederlandse Spoorwegen en geconsolideerde deelnemingen zijn, anders dan vermeld op pagina 109, geen vorderingen ingesteld die niet op een adequate manier in de balans zijn verwerkt.

Nagenoeg alle tot de Groep behorende dochterondernemingen zijn voor de vennootschapsbelasting gevoegd in de fiscale eenheid NV Nederlandse Spoorwegen, met uitzondering van buitenlandse concernonderdelen. Dientengevolge is NV Nederlandse Spoorwegen hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de in de fiscale eenheid opgenomen dochterondernemingen.

Belangrijkste deelnemingen

NV Nederlandse Spoorwegen is de houdstermaatschappij van NS Groep NV. NS Groep NV is de enige dochteronderneming van NV Nederlandse Spoorwegen. Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar pagina 129.

Utrecht, 12 februari 2014

Raad van commissarissen

C.J. van den Driest, voorzitter
F.J.G.M. Cremers, vice-voorzitter
Mevrouw I.M.G. Jankovich
J.J.M. Kremers
Mevrouw T.M. Lodder
P. Rosenmüller

Directie

T.H. Hugès, president-directeur
E.M. Robbe
Mevrouw M.W.L. van Vroonhoven

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire winstbestemming

Conform artikel 21 lid 2 der Statuten van NV Nederlandse Spoorwegen bepaalt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de bestemming van een eventueel voordelig saldo van de winst-en-verliesrekening.

Voorstel tot winstbestemming

Aan de Vergadering zal worden voorgesteld om het verlies ad € 43 miljoen te onttrekken aan de algemene reserve. In 2013 is € 92 miljoen dividend betaald.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over feitelijke situatie per balansdatum.

GECOMBINEERDE CONTROLEVERKLARING EN ASSURANCE-RAPPORT VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van NV Nederlandse Spoorwegen

De directie van NV Nederlandse Spoorwegen (verder 'NS') heeft ons verzocht om een controle uit te voeren op de jaarrekening over 2013, zoals opgenomen op pagina 73 tot en met 133. Daarnaast zijn wij gevraagd zekerheid te verschaffen bij andere geselecteerde onderdelen van het jaarverslag over 2013 (verder 'het jaarverslag'), zoals hieronder uiteengezet.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening over 2013 van NS gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2013, de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2013 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2013 en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Assurance-rapport betreffende geselecteerde onderdelen van het jaarverslag

Onze werkzaamheden met betrekking tot de geselecteerde onderdelen van het jaarverslag waren gericht op het verschaffen van een:

- beperkte mate van zekerheid dat de informatie in de hoofdstukken 'Profiel van de onderneming', 'Verslag van de directie', 'Dialogo met onze stakeholders', 'Verslag van activiteiten', 'Onze strategie' en 'Reikwijdte & verslaggevingscriteria' (hierna: 'de geselecteerde onderdelen van het jaarverslag') in alle van materieel belang zijnde aspecten juist is weergegeven uitgaande van artikel 2:391 BW en de GRI G3.1 richtlijnen.
- redelijke mate van zekerheid dat onderstaande parameters (hierna 'de geselecteerde parameters') over 2013 zijn weergegeven in overeenstemming met de interne verslaggevingscriteria zoals opgenomen op pagina 71:
 - CO₂ per reizigerskilometer van NS Reizigers, NS Hispeed en van de concessies Greater Anglia, Northern Rail en Merseyrail van Abellio;
 - CO₂ per buskilometer van Qbuzz en Abellio UK;
 - Tonnage bedrijfsafval, kantoarafval en consumentenafval van de stations en treinen van NS Nederland en het percentage afval wat NS Nederland gescheiden aanbiedt aan haar afvalverwerkers.

Tevens heeft NS ons verzocht om te toetsen of het door NS verklaarde GRI toepassingsniveau van de GRI G3.1 richtlijnen, zoals opgenomen op pagina 71 overeenkomt met de hieraan gestelde criteria van de GRI G3.1 richtlijnen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), alsmede voor het opstellen van pagina 6 tot en met 72 van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De directie van NS is verantwoordelijk voor het opstellen van (de geselecteerde onderdelen van) het jaarverslag uitgaande van artikel 2:391 BW en de GRI G3.1 richtlijnen alsmede het weergeven van de geselecteerde parameters in overeenstemming met de interne verslaggevingscriteria zoals opgenomen op pagina 71. Daarnaast is de directie verantwoordelijk voor het vaststellen van het GRI toepassingsniveau in overeenstemming met de criteria van de GRI G3.1 richtlijnen.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening, de geselecteerde onderdelen van het jaarverslag en de geselecteerde parameters mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het inrichten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Het is onze verantwoordelijkheid een assurance-rapport inzake de geselecteerde onderdelen van het jaarverslag en de geselecteerde parameters te verstrekken gebaseerd op de opdracht zoals hiervoor weergegeven. We hebben onze opdracht uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3000 'Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie' en de Nederlandse Standaard 3410N 'Assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen'. We geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie in de geselecteerde onderdelen van het jaarverslag.

De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en zijn geringer in diepgang dan de werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid.

Voor een beperkte mate van zekerheid hebben we de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- beoordeling van de inhoud van de geselecteerde onderdelen van het jaarverslag in relatie tot de specifieke eisen zoals weergegeven in artikel 2:391 BW en GRI G3.1;
- beoordeling van de systemen en processen voor informatieverzameling, interne controles en verwerking van de informatie;
- interviews gehouden met verantwoordelijken voor het leveren van informatie in de geselecteerde onderdelen van het jaarverslag;
- beoordeling van interne en externe documentatie om te bepalen of de informatie in de geselecteerde onderdelen van het jaarverslag adequaat is onderbouwd.

Aanvullende werkzaamheden voor een redelijke mate van zekerheid bij de geselecteerde parameters waren ondermeer:

- controle van de opzet en het bestaan en het testen van de werking van de systemen en processen van informatieverzameling voor de geselecteerde parameters en bijbehorende toelichtingen, waaronder het berekenen en consolideren van de resultaten;
- locatiebezoeken en interviews met medewerkers die verantwoordelijk zijn voor het analyseren en rapporteren van de geselecteerde parameters;
- analyse van de geselecteerde parameters, bijbehorende toelichting en interne verslaggevingscriteria.

Met betrekking tot het GRI toepassingsniveau zijn onze procedures beperkt tot het toetsen of de GRI-tabel consistent is met de hieraan gestelde criteria en of de relevante informatie publiek beschikbaar is.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel en onze conclusie te bieden.

Oordeel en conclusie

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van NS per 31 december 2013 en van het resultaat en de kasstromen over 2013 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van NS per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Conclusie betreffende de geselecteerde onderdelen van het jaarverslag

Uit onze werkzaamheden is niet gebleken dat de informatie in de geselecteerde onderdelen van het jaarverslag, in alle van materieel belang zijnde aspecten, onjuist is weergegeven uitgaande van artikel 2:391 BW en GRI G3.1 richtlijnen.

Oordeel betreffende de geselecteerde parameters

Naar ons oordeel zijn de geselecteerde parameters over 2013 en bijbehorende toelichting in het jaarverslag in alle van materieel belang zijnde aspecten weergegeven in overeenstemming met de interne verslaggevingscriteria zoals opgenomen op pagina 71.

Onverplicht toelichtende paragraaf

Benadrukking van de onzekerheid vanwege de financiële afwikkeling van een contract

Wij vestigen de aandacht op toelichting 1 'Materiële vaste activa' op pagina 93 in de toelichting van de jaarrekening over 2013, waarin de onzekerheid uiteengezet is met betrekking tot de financiële afwikkeling van het V250-contract tussen NS en AnsaldoBreda SpA. Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Overige

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of pagina 6 tot en met 72 van het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat pagina 6 tot en met 72 van het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rapportering inzake GRI toepassingsniveau

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden concluderen wij dat het door NS verklaarde toepassingsniveau van A+, zoals opgenomen op pagina 71 en gebaseerd op de GRI tabel op (www.ns.nl/jaarverslag/gritabel2013) consistent is met de hieraan gestelde GRI criteria.

Den Haag, 12 februari 2014

KPMG Accountants N.V.
R.R.J. Smeets RA

TIEN JAREN NS

Balans

In miljoenen euro's	2013	2012*	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Activa										
Materiële vaste activa	3.127	3.405	3.433	3.272	3.150	2.844	2.710	2.468	2.506	2.630
Vastgoedobjecten	320	314	315	309	317	319	307	305	305	271
Immateriële vaste activa	137	117	76	64	157	149	115	96	8	10
Investerings verwerkt volgens de equity-methode	14	14	14	14	40	33	27	24	-	-
Overige financiële vaste activa, inclusief beleggingen	206	176	150	146	305	274	263	254	311	236
Uitgestelde belastingvorderingen	387	346	392	407	438	455	524	654	691	723
Totaal vaste activa	4.191	4.372	4.380	4.212	4.407	4.074	3.946	3.801	3.821	3.870
Voorraden	114	134	80	95	132	133	133	127	133	93
Overige beleggingen	231	279	362	209	150	1.454	1.815	1.882	1.318	1.455
Debiteuren en overige vorderingen	1.002	509	680	892	1.245	1.377	1.243	823	721	480
Te vorderen winstbelasting	30	11	14	-	34	154	116	-	-	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	919	948	534	386	546	571	291	481	285	323
Totaal vlottende activa	2.296	1.881	1.670	1.582	2.107	3.689	3.598	3.313	2.457	2.351
Totaal activa	6.487	6.253	6.050	5.794	6.514	7.763	7.544	7.114	6.278	6.221

* De herziening van de vergelijkende cijfers 2012 is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Vanaf 2007 is de te vorderen winstbelasting separaat gepresenteerd.

Balans

In miljoenen euro's	2013	2012*	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Eigen vermogen en verplichtingen										
Eigen vermogen	3.044	3.168	2.977	2.831	2.871	4.249	4.109	3.843	3.708	3.584
Aan komende jaren toe te rekenen baten	122	134	170	213	229	238	251	267	287	324
Leningen en overige financiële verplichtingen, inclusief derivaten	731	577	180	315	785	839	794	786	750	800
Personeelsbeloningen	37	35	31	34	34	34	40	48	121	235
Voorzieningen	182	277	349	175	233	162	147	192	203	214
Overlopende posten	34	39	239	103	29	8	22	6	-	-
Uitgestelde belastingverplichtingen	158	153	136	103	88	66	51	67	46	34
Totaal langlopende verplichtingen	1.264	1.215	1.105	943	1.398	1.347	1.305	1.366	1.407	1.607
Rekeningcourantkredieten banken	-	-	-	-	18	42	46	15	-	-
Leningen en overige financiële verplichtingen	57	48	365	387	292	244	232	248	3	3
Verschuldigde winstbelasting	12	12	17	7	-	1	84	46	-	-
Crediteuren en overige schulden	1.181	1.248	784	794	1.210	1.226	1.101	1.097	1.160	1.027
Vooruitontvangen baten	733	387	754	751	707	639	616	436	-	-
Voorzieningen	196	175	48	81	18	15	51	63	-	-
Totaal kortlopende verplichtingen	2.179	1.870	1.968	2.020	2.245	2.167	2.130	1.905	1.163	1.030
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	6.487	6.253	6.050	5.794	6.514	7.763	7.544	7.114	6.278	6.221

* De herziening van de vergelijkende cijfers 2012 is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

In miljoenen euro's	2013	2012*	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Opbrengsten	4.606	4.638	3.628	3.520	3.271	4.253	4.040	3.846	3.474	2.949
Bedrijfslasten	4.670	4.284	3.356	3.286	3.121	3.925	3.685	3.536	3.186	2.805
Resultaat uit bedrijfs-activiteiten	-64	354	272	234	150	328	355	310	288	144
Nettofinancieringsresultaat	-26	-25	-12	-22	4	67	56	43	45	30
Aandeel resultaat investeringen verwerkt volgens de equity-methode	1	1	1	1	-	4	5	1	-	-
Resultaat voor winstbelastingen	-89	330	261	213	154	399	416	354	333	174
Winstbelasting	46	-67	-50	-53	-37	-118	-79	-157	-112	-142
Resultaat over de verslagperiode	-43	263	211	160	117	281	337	197	221	32

* De herziening van de vergelijkende cijfers 2012 is het gevolg van de toegepaste stelselwijzigingen in de geconsolideerde jaarrekening

Reizigersvervoer

In miljoenen euro's	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Vervoersomzet totaal	2.046	2.026	1.988	1.869	1.839	1.790	1.740	1.697	1.592	1.489
waarvan:										
• omzet binnenlandse kaartsoorten	1.936	1.916	1.884	1.799	1.758	1.706	1.663	1.622	1.523	1.424
• omzet internationale kaartsoorten	110	110	104	97	81	84	77	75	69	65
Reizigerskilometers in miljoenen	17.018	17.098	16.808	16.359	16.315	16.180	15.546	15.414	14.730	14.097
waarvan:										
• standaardassortiment	12.782	12.591	12.381	12.252	12.290	12.277	11.644	11.498	10.962	10.577
• grote contracten (studentenkaart)	4.236	4.507	4.427	4.107	4.025	3.903	3.902	3.916	3.768	3.530
Zitplaatskilometers in miljoenen	54.517	56.545	56.368	57.117	59.636	59.033	54.772	50.167	49.737	49.500
Productiviteit:										
• reizigers per trein	138	138	140	138	139	140	135	135	129	122
• zitplaatsen per trein	444	458	471	487	515	482	487	441	436	430

Knooppuntontwikkeling en -exploitatie

In miljoenen euro's	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Retail- en horecaomzet Nederland	359	357	347	342	330	321	291	267	237	232
Stations voor reizigersvervoer	406	402	397	399	398	395	387	377	390	388
Vastgoed in ontwikkeling in m ² brutovloeroppervlak	38.379	56.600	112.400	219.200	259.000	583.714	418.000	24.181	56.144	-

Personeelsbezetting

	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Gemiddeld in mensjaren	28.985	28.025	23.369	22.979	29.505	26.270	25.502	24.334	24.712	23.084
Gemiddeld in personen	32.462	31.517	26.548	26.099	32.705	29.033	27.978	26.819	27.135	25.491
Per 31 december in mensjaren	28.592	27.879	24.201	23.630	30.068	26.581	26.004	24.961	23.626	24.794
Per 31 december in personen	32.155	31.592	27.509	26.868	33.582	29.384	28.676	27.382	26.116	27.191